

རྟེན་འབྲེལ་ལུང་རིགས་བང་མཛོད།

མཛོད་པ་པོ། བྱང་ཐང་དགོན་མཆོག་བཟུན་པའི་སྟེན་མེ།

དཔལ་ལྷན་འབྲེལ་སྤྱངས་མོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

(མོ་མང་སྟེན་རྒྱལ་གཙུག་ལག་བླ་མཛོད།)

www.gomanglibrary.com

དཔལ་ཚལ་མཆོག་མཆོག་

༡༡། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལུང་རིགས་བང་མཛོད་ཅེས་
བྱ་བ་བཞགས་སོ། །

ན་མོ་མཆོ་སྟོ་ལ། སྲིད་གསུམ་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ལས་རབ་
འཕགས་ཀྱང་། ཁྱི་བའི་མཁའ་ལ་ཞེན་པའི་གནས་མེད་པ། སྦྱོང་གཞི་
མགོན་དུ་བཅེ་བའི་ལྗེ་འཁོར་མཁན། མི་བསྐྱོད་དགུས་བཞད་དོན་རྩལ་གསུག་
གིས་མཆོད། ཀུན་ལྷན་སྦྲུལ་སྦྱོག་འཕྲེང་བ་ཅན། མཐར་འཛིན་
འཆིང་བརྒྱ་གཙོད་པའི་རལ་གྱི་ཆེ། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པར་གཟིགས་པའི་
མཉམ་ཉིད་སྟོ། དམར་མེར་འོད་དུ་འབར་བ་དེ་ལ་འདུད། འཇམ་དབྱངས་
མཁྱེན་པ་ལྷེཤ་བདུད་ཅིའི་གཉེན། ཀུའུང་ལྷགས་གདེངས་ཅན་གྱི་བ་རོལ་
པའི་གནས། རིགས་ལམ་རྒྱ་བོའི་འཁྲི་ཤིང་རོལ་གར་ཅན། ལེགས་བཤད་རྒྱ་
ཆོའི་དགའ་སྟོན་དེང་འདིར་སྟེལ། སྦྱག་རུམ་སྦྱོག་ལྟར་གཡོ་བའི་ཆོ་འདི་
སྟ། འབྱོར་ཡང་མི་རིང་བར་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། བརྒྱ་དཀའ་ཕྱི་མའི་
མཐའ་དེ་རྒྱང་རིང་བས། རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་ཐོས་པས་འདིར་ཞུགས་ཤིག །

འདིར་ཞི་བ་མཆོག་གི་སྟོ་གཅིག་ཕྱ་སྟོང་པའི་དེ་ཉིད་མཐའ་བྲལ་
རྟེན་འབྱུང་གི་དཀའ་གནད་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པ་ལ། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དབྱེད་
པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་མེད་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་
གཉིས་ལས་འཕྲོས། འཕྲོས་རྒྱུ་ནི་སྦྱོར་མེད་གེ་རྣམ་བསྐྱེད་ལ་མཐོང་
ཅེ་ལ་དབང་བའི་ཕྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐོད་རྒྱལ་སྦྱོར་བའི་དེ་གཉིས་ཡོད་

ཅིང་། དེའི་ཐོད་ཀྱི་ལ་ས་གཉིས་པ་ནས་འཇུག་པར་གསེར་འབྲེང་དང་།
 གྲུག་པ་ནས་འཇུག་པར་ནམ་བཤད་གསུངས་སོ། གྲུག་ཚན་གྲུག་གི་མཐོང་
 ཅེ་ཡང་དང་པོའི་སེང་གོ་ནམ་བསྐྱེདས་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདིར་མཐོང་སྤང་གི་
 འཛིགས་པ་ཟད་པར་སྤང་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྫོགས་
 བས། སེང་གོ་ནམ་བསྐྱེདས་ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་ལམ་ནམ་གྲོལ་ལམ་ལ་འཇུག་
 ཅིང་། དེའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཀུན་བྱང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་བཞིར་བསྒྲོམ་ཚུལ་
 འཆད་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་བྱང་བའི་
 ཕྱིར། འདི་ལ་གསེར་འབྲེང་ལས། འདིའི་རྗེས་ཐོབ་སྒྲོམ་ལམ་དུ་ཤར་སྒྲོན་
 ལས་བཤད་པ་གཞུང་གཞན་དང་མཐུན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གཞན་
 དང་མཐུན་པར་བཤད་ཅམ་ཡིན་ཀྱི་རང་ལྷགས་མཛད་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་
 བཤད་ལས། འདིར་བཤད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་
 བྱ་བཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱ་བའི་མཐོང་ལམ་དེ་ནི་ད་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་པར། དེ་ནི་ད་ཡང་དང་
 ཡང་དུ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་
 ཀར་བསྒྲོམ་བའི་དོན་མིན་ཀྱི། མཐོང་ཅེ་དེ་ནི་ད་མཉམ་གཞན་ཏུ་དོན་དམ་
 ལ་རྟོག་པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་མ་ཟད། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རྟོག་
 པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྒྱུར་བ་ནི། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱོད་
 གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་
 བ་སོགས་ལྷགས་འབྱུང་དང་། ཆམ་སྐྱེ་བ་ལས་བྱུང་བ་སོགས་ལྷགས་ལྡོག་
 རྟེན་ཀུན་ཉོན་ཀྱི་གཉིས་དང་། གཉེན་པོ་འཕགས་ལམ་སྐྱེས་པ་ན་ཐོག་མའི་

མ་རིག་པ་མི་འབྱུང་བས། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གསར་བསགས་མི་འབྱུང་
ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་མི་འབྱུང་བ་ལྷགས་འབྱུང་
དང་། དེ་དག་གི་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྡུ་མ་ལ་རག་ལས་པ་རྣམ་བུ་གི་ལྷགས་ཐོག་
སྟེ་བཞིར་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར། བསྒོམ་ཚུལ་དེར་མ་ངེས་ཏེ། དེ་བ་ལྷག་བསམ་
རབ་དཀར་དང་། ལམ་རིམ་ལྟར་ཚུང་བྱ་དངོས་སམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སློ་སྦྱོང་
སྐབས་ངན་འགྲོད་སྒྲུག་བསལ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་དུ། ཡན་ལག་དང་པོ་ལས་
འབྲས་ལ་རྫོངས་པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་
གསོག་ཚུལ་སོགས་དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས། འཕྲིང་གིས་བདག་ཏུ་ཞེན་
པའི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་རང་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་དང་། ཆེན་པོས་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་ནས་འཁོར་ཚུལ་བསམ་
སྟེ་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་པ་འཇུག་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཐེག་པ་གསུམ་
དང་འབྲེལ་བའི་སྟོམ་ཚུལ་ཡང་ཤེས་སྟེ། དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་སྟོམ་ཚུལ་ཡང་ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། སུས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
བར་འབྱུང་བ་རྟག་པ་དང་། སོག་མེད་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་།
ཁ་ཅིག་སྡུ་མ་ཐ་སྟོད་ཐ་མོ་ལ་སྦྱོར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་རྒྱས་པར་བསྟོམ་ན་
ཆད་མཐར་འགྲོ་བས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བ་ལ་གཉིས་ཀ་དགོས་པར་ཀཤིས་
བཤད་པས་སོ། །ཞ་བླུས་མ་རིག་པ་འགག་པས་འདུ་བྱེད་འགག་པ་སོགས་
ཀུན་ཉོན་ལྷགས་ཐོག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་དགོངས་ཆོད་རྣམ་བུ་ལྷགས་མཐུན་
དུ་འགྲོ་བས་གསེར་འབྲེང་ལས་བཀག་ཅིང་། སྒྲས་བེན་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རང་
རྒྱ་རང་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱ་འགག་མ་ཐག་འབྲས་བུ་སྟེ་བར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལ། འགག་པའི་དོན་སྤངས་པ་ལ་བྱེད་ན་མི་རིགས་ཏེ། འཕང་

འབྲས་ནམས་སྲིད་སོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ནམ་བུར་གི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་མི་འགལ་རྟེ། འདི་སྤར་ཡོད་འགག་པ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ནམ་བུར་གི་རྟེན་འབྲེལ་དེའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་གང་རུང་མི་དགོས་རྟེ། ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ཉོན་ལ་ཡང་རིགས་འདྲ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་ཚུལ་བཞིར་བྱེ་བ་ཡང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་སྟུག་བདེན་གྱི་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་འབྲས་བུའི་ཆ་ནས་ལྷགས་ལྟོག་གཉིས་ཀྱིས་སྟུག་བདེན་དང་འགོག་བདེན། གཞན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུའི་ཆ་ནས་སེམས་པ་ཀུན་འབྱུང་དང་ལམ་ལ་མཁས་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སའི་དངོས་གཞི་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀ་ཤི་ནས་བཟུང་སྟེ་ལྷགས་ལས་བསྐྱོག་པའི་གོ་རིམ་དུ་བསྟན་ཅེ་ན། བདེན་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་རྟེ། འདི་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་ཀ་ཤི་ནི་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་འདིའི་དོན་དུ་བསམས་རྟེ། ཀུན་བརྒྱས་འབྲེལ་བར། ཀ་ཤི་ཀ་ཤི་ཀུན་འབྱུང་། ཀ་ཤི་འགོག་པ། ཀ་ཤི་འགོག་པ་དེར་འགྲོ་བའི་ལམ། ཞེས་ཀ་ཤི་གཅིག་སུ་ཡང་བདེན་བཞིན་སྟུར་བ་གཞུང་གི་དགོངས་པ་མིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ནམ་བཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འདོད་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རང་གི་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་སྟབ་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་རྟེ། རྟེན་འབྱུང་གི་སྐད་དོད་སྤྱི་ཅ་ས་སྟོན་དེ། ཞེས་འབྱུང་བས་སྤྱི་ཞེས་པ་ཉེར་བསྟུར་གྱི་དབང་གིས་དུ་མར་འཇུག་སྟེ། སྤྱི་མོ་ལྟ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་

སྒྲོས་པའམ་སོ་སོ་ལ་འདུག་པས་སོ་སོ་ཐར་པར་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ཉ་ར་དང་ཕྱད་ན་མཆོད་པ། བརྒྱ་དང་ཕྱད་ན་འབྲེལ་བ་ལ་འདུག་ཅིང་།
འདིར་ཨི་ཏི་དང་ཕྱད་པས་ཕྱད་ལྟོས་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ལ་འདུག་པའི་ཕྱིར།
ས་སྤྲོ་དེ་འབྱུང་བ་སྟེ་གྲུབ་པ་དང་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱར་ན་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་
འདུག་ཅིང་། དེ་མ་བསྐྱར་ན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་མི་རྒྱུགས་པས། ཁ་ཅིག་
རང་གི་ཆ་ཤས་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆོད་ཉིད་དུ་འདོད་པ་
ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་འདུ་བའི་མཆོད་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་འདྲ་སྟེ།
རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་རྟེན་འབྱུང་ཞེས་པའི་བྱར་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
སྤྱིའི་དོན་ཕྱོགས་རེ་ལ་སྐྱར་ཆོག་ན་ཕྱད་ལྟོས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བས་
དེ་ལྟར་སྐྱར་དགོས་ལ། དེ་ནི་སྤང་སྤོང་དང་ཆེ་སྤྱི་དང་ལྟན་ཅིག་གནས་
པའི་རྟ་སྤང་སོགས་ཀྱིས་མ་ངེས་པས། རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཀྱང་དོན་གཅིག་
ཡིན་མི་དགོས་སོ། །སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཅིག་ །ཕྱ་ཏྲེ་སྒྲོས་སྐྱར་བྱས་ནས་
རྒྱ་སོ་སོ་ལས་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལ་བཤད་ཀྱང་གཞི་གཅིག་ལ་སྐྱར་དུ་མེད་
པས་རང་ལུགས་ནི་གཟུགས་སོགས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ཅིང་སྐྱེ་འགག་མཉམ་
པའི་ཚུལ་གྱིས་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་གསུངས་ཏེ། ཞིབ་པར་ཀུན་མཁྱེན་
སླ་མའི་གསུང་ལ་བལྟའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ། འདུས་མ་བྱས་དང་། འདུས་བྱས་རྟེན་འབྱུང་
གཉིས། རང་རྒྱ་ལ་མ་བརྟེན་ཀྱང་འདོགས་བྱེད་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པ་སྤྲོ་མའི་
མཆོད་ཉིད། རྟེན་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཕྱི་མའི་མཆོད་ཉིད། རྟེན་
གསུམ་ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་། འདི་
སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྟེན་གྱིས་འདུ་བྱེད། ཅས་

སོགས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་དོན་ཀྱན་བརྟན་ལས། མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞི-
ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་
བ་དང་། རྟེན་པའི་རྒྱན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ཚིག་གསུམ་གྱིས་
རིམ་པར་བཀྲལ་ཏེ། ཚངས་པ་དང་། དབང་ཕྱག་དང་། ཐུབ་འབྱུག་པ་ལྟར།
ལྟ་དེ་དག་གི་སྒྲིའི་གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བར་ལྟ་བ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར་དུ། སྤྱིར་
རྒྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་
ནས་རང་དགར་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་ཅེས་གཡོ་བ་མེད་པའི་རྒྱན་བསྟན།
དེ་དག་གིས་ལྟ་རྟག་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་རྩ་བའི་རང་བཞིན་ལས་
སྦྱེ་བར་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའི་རྒྱན་བསྟན་ཏེ། རྒྱུ་ཡིན་
ན་རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱ་ལས་སྒྲོ་བུར་དུ་སྦྱེས་ཤིང་དུས་གཉིས་པར་འགག་ནས་
འབྲས་བུ་འབྱེན་པ་དགོས་ཀྱི། རྟག་པ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་རྟག་ཏུ་སྦྱིད་པའམ་
འབྲས་བུ་ལ་སྐབས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱང་པན་གྱིས་རྒྱ་མེད་དང་བམ་
བེ་མང་པོས་རྒྱ་འབྲས་འཆོལ་བར་སྦྱ་བ་དགག་པའི་དོན་དུ་རྒྱ་གང་ཡིན་
ལས་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་མི་འབྱུང་སྟེ། འདུ་བྱེད་མ་རིག་པ་ལས་འབྱུང་བ་
ལྟ་བུ་རང་སྦྱིད་པའི་རྟེན་པ་དང་ལྟན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་ཞིག་གིས་
སྦྱིད་དགོས་ཞེས་རྟེན་པའི་རྒྱན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མདོ་འདིའི་དོན་མཛོད་
འགྲེལ་ལས། མ་རིག་པ་ཡོད་ན་འདུ་བྱེད་འབྱུང་དེ་ལས་ལྷག་མ་རྣམས་སྦྱེ་
བའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་། སྒྲོན་མཐའི་གཉིས་ལས་བར་གྱི་བརྒྱད་འབྱུང་
ཞིང་དེ་ལས་ཕྱི་མཐའི་གཉིས་སྦྱེ་བ་ཆོ་བརྒྱད་པ་དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་
བྱེད་དངོས་སུ་འབྱུང་ཞིང་ལྷག་མ་བརྒྱད་ནས་སྦྱེ་བ་རྒྱེད་བྱེད་ཚུལ་ལ་སྦྱར་
བ་སྟེ་གསུམ་བཤད་ཀྱང་གསུམ་ག་མི་འཐད་དེ། མ་རིག་པའི་རྒྱན་གྱིས་འདུ་

བྱེད་ཅིས་སོགས་དང་སྒྲོས་ཤིང་བྱིའི་རྟེན་འབྲུང་ལ་སྦྱར་དུ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། ཁའི་དངོས་གཞིར་མ་རིག་པའི་ས་བོན་ཡོད་ན་མངོན་གྱུར་ཀྱང་འབྲུང་
 ལ། དེ་སྟེས་ན་ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་ལ་སྦྱར་རོ། ཁ་ལུ་ལྷང་བའི་མདོར་བྱི་ནང་གི་
 རྟེན་འབྲེལ་ནམས་མཚན་ཉིད་ལྡན་བཤད་དེ། རྒྱ་མེད་པར་ལྟ་བ་བསལ་བའི་
 བྱིར་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ལས་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
 རྟག་པ་རིལ་པོ་གཅིག་ཕུ་ལས་སྟེ་བ་འགོག་པའི་བྱིར་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་རྒྱ་
 ལས་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། བདག་ལྟ་འགོག་པའི་བྱིར་བདག་མེད་
 པར་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། རྒྱས་མེད་རྟག་པ་ལས་སྟེ་བ་འགོག་པའི་
 བྱིར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབང་ཕྱག་སོགས་ཀྱི་
 གཡོ་བ་ལས་བྱུང་བ་འགོག་པའི་བྱིར་བྱ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་ལས་འབྲུང་བའི་
 མཚན་ཉིད་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དབང་ཕྱག་གི་ཚེལ་བ་ལས་
 བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས་སོ། ཉེ་དག་སྟོན་པར། ཁ་ལུ་ལྷང་བའི་མདོ་
 ལས། ཅིའི་བྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྲུང་བ་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྒྲས་པ། རྒྱ་
 དང་བཅས་རྒྱན་དང་བཅས་པ་ལ་བྱ་ཡི། རྒྱ་མེད་རྒྱན་མེད་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་ཡང་འདུས་བྱས་རྟེན་འབྲུང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་འདིར་གཞི་གྲུབ་ན་རྟེན་འབྲུང་ཡིན་པས་
 རྩབ་པའི་བྱིར། ཚཤེས་ལས། གང་བྱིར་རྟེན་འབྲུང་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། ཉིའི་བྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་
 ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འདོད་ཚུལ་ནི། ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་ལས། བྱི་རོལ་
 པ་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པས་ཆོས་བདེན་གྲུབ་དུ་འདོད་པ་ཞེས་དང་།

རིགས་པ་རྒྱག་ཅུ་པའི་འབྲེལ་པར། ལུ་སྟེགས་ཅན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་
 འབྲུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྒྲ་བ་ཞེས་སོགས་ལྟར་གཞན་སྟེ་ནམས་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱི་དོན་མི་འདོད་ལ། དེར་མ་ཟད་ཐ་སྟད་ཅམ་ཡང་མི་འདོད་དེ། ཕྱི་རོལ་
 བན་སྟོད་པས་ཚོད་ཚུལ་མཛོད་འབྲེལ་གནས་གསུམ་པ་ལས། གལ་ཏེ་འབྲུང་
 བའི་སྟོན་རོལ་ན། །ཕྲད་ན་མེད་ཕྱིར་རུང་མ་ཡིན། ཞེས་མེད་པ་ཕྲད་པར་མི་
 རུང་ཞིང་། ཡོད་པ་ཕྲད་རྗེས་འབྲུང་བ་མི་དགོས་པར་སྒྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་
 རྟེན་དངོས་སྒྲ་བ་ནི། མཛོད་འབྲེལ་ལས། རྟེན་པ་གཞན་དག་ན་རེ། དེ་གཞིན་
 གཤེགས་པ་ནམས་བྱང་ཡང་རུང་། མ་བྱང་ཡང་རུང་། ཆོས་འདི་ནི་གནས་
 པ་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་པ་ལྟར་ཡོད་སྒྲ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་ས་སྟོན་སྟེ་པ་ནམས་
 རྟེན་འབྲེལ་རྟག་པར་འདོད་ཀྱང་། གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་སུ་
 འདོད་པས་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པ་ལ་འགལ་རྟགས་སུ་སྒྲུའོ། །ནམ་བུང་ཕྱོགས་
 གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་ཅམ་ཞིག་འདོད་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་གང་
 ཡིན་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་དེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་འབྲེལ་
 བར་འབྲུང་བས་དེ་ལྟར་བཛོད་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྒྲས་སྐྱད་ཅིག་མའི་རྟེན་འབྲེལ།
 གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ། རྒྱན་ཆགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་བསྟན་
 བས་བཞིར་བཤད་ལ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་ཅན་ལ་སྟོན་
 མི་སྟོན་གཉིས་ཏེ་རྒྱག་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་
 རྐྱེ་འགག་གནས་གསུམ་གྱི་ཆ་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན། ཆགས་
 པའི་དབང་གིས་སོག་གཙོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཚོངས་པ་ནི་མ་རིག་པ། ལས་དེ་
 དང་མཉམ་དུ་འརྒྱག་པའི་སེམས་པ་དེ་འདུ་བྱེད། དེ་འཁོར་དུ་ལྡན་པའི་
 སེམས་དེ་ནམ་ཤེས། སུང་པོ་གཞན་བཞི་ནི་མིང་གཟུགས། དབང་པོ་རྒྱག་

ནི་སྐྱེ་མཆོད། དེ་ལུལ་དང་ཕྱད་པ་རིག་པ། དེ་ཉམས་སུ་ཐྱོང་བ་ཆོར་བ།
དེད་སྐབས་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི་སྲིད་པ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ངོ་ཆ་མེད་པ་
སོགས་ལེན་པ། ལུས་ལས་དངོས་གཞི་ནི་སྲིད་པ། དེ་སྐྱེས་པ་སྐྱེ་བ། སྦྱིན་
པ་དང་ཞིག་པ་ཆ་ཤིར་འདོད་པ་མཛོད་འབྲེལ་སོགས་དུ་མར་གསུངས་
པས། སྐྱེ་ཆ་མ་གཏོགས་དུས་མཉམ་མོ། །ཁ་ཅིག །སློག་གཅོད་པ་ནི་འདུ་
བྱེད་ཅིས་དང་། དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་ཆགས་པ་ནི་ལེན་པ། ལས་དེ་
རུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་སྲིད་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་གོང་མའི་ཤན་ལྷགས་
པའི་གཏམ་མོ། །གནས་སྐབས་པ་ནི། ཡན་ལག་དེ་དང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟག་
བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་སྤང་པོ་ལྡ་ལ་
འཛོག་སྟེ། འཁོར་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་འབྱོན་ཞེས་གྲགས་པ་ལྟར་ཐོག་མའི་
མ་རིག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་དུས་ཀྱི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་སོགས་
མ་རིག་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ལ་འཛོག་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཡང་དུས་གསུམ་ལ་ཆོངས་པ་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོ་གསུམ་ལ་སྦྱར་
ཏེ། སྐྱེས་ནས་ཐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དབང་གིས་བྱངས་པའི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཆོ་
ཡོངས་རྫོགས་གསུམ་ལ་འབྲས་བུ་གསུམ་རིམ་གྱིས་འཐོབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་
ན། རྒྱུན་ལྷགས་ཐོབ་པའི་རྟེན་ལ་རྒྱུན་ལྷགས་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་
ཆར་གཅིག་པའི་སྲིད་ལེན་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་འབྲུབ་དགོས་ཤིང་།
དེད་དང་པོ་གཉིས་ཕྱིར་འོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཆར་གཅིག་པའི་མ་རིག་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པས་ལྷགས་འདིར་དེ་ལ་འཛོན་རྒྱལ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ།
ས་དེའི་མ་རིག་པ་སྲིད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྟ་བུས་ཀྱང་ཐོག་མའི་མ་རིག་
པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛོན་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་མཐོང་སྤང་ཡིན་

ཞིང་། འཕགས་པ་ལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་ལས་གསར་བསགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསེར་ཕྱང་ལས། འདི་ལ་མཛོད་པ་རྣམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་
ཡོད་པས། ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་གང་ཡོད་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
ལས་གསོག་པར་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་དང་། མཛོད་པ་ལྟར་ན། ས་དེ་དང་དེར་
སྐྱེ་བའི་ཉོན་མོངས་མ་སྐྱངས་ན་འཕགས་པས་ཀྱང་དེས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
པའི་ལས་འཕེན་པར་འདོད་པ་འདྲའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤེང་ལེན་
འདི་གཉིས་ལས་གསར་གསོག་གི་ཀུན་སྒྲིང་ཡིན་པས། གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་
ལྟར་སྤར་བསགས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་མིན་ཏེ། རྒྱུན་ལྷགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་
བྱུང་བེན་ཅིང་། ཕྱི་མ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དེ་དུས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་
མའི་འདུ་བྱེད་དེ་སྤར་མའི་སྤིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། མ་རིག་ཉོན་
མོངས་སྡོན་གནས་སྐབས། འདུ་བྱེད་དག་ནི་སྡོན་ལས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཆོ་དང་པོ་ལ་གཉིས་རྫོགས་ཤིང་། བར་བ་ལ་བརྒྱད། ཕྱི་
མ་ལ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། མཛོད་ལས། སྡོན་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་
དང་། བར་དུ་བརྒྱད་ཡོངས་རྫོགས་ལྟར་ལོ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། བར་བ་
བརྒྱད་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། རྣམ་ཤེས་མཚམས་སྦྱོར་སྤང་པོ་ཡིན། མིང་དང་
གཟུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། སྐྱེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། ཏེ་ནི་གསུམ་
འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། རིག་པ་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་ཀྱི། རྒྱུ་ཤེས་ལུས་པ་ཚུན་
ཆད་དོ། ཆོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་སྤེད་པ་ནི། ལོངས་སྦྱོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་
ཅན་གྱིས། ཉི་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྦྱོད་རྣམས། ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ཡོངས་
རྒྱུག་པ། ཏེ་སྤིད་འབྲས་བུ་འབྱུང་འཁྱུར་བའི། ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤིད་པ་
ཡིན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། ཆོ་གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐྱེ་བ་དེར་ཉིང་མཚམས་

སྐྱུར་མ་ཐག་པའི་སྤང་པོ་ལྷ་ཕྱིར་འོང་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་དང་ཚར་གཅིག་
 ཀྱང་ཡིན། གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། དེ་དང་
 ཚར་གཅིག་པའི་གསུམ་པར་མི་རུང་སྟེ། བརྩ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ཕྱི་མའི་མིང་གཟུགས་ནས་ཆོར་བའི་བར་ཀྱང་ཆེ་བར་མའི་ཀཤི་
 ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཉིང་མཆམས་སྐྱུར་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན། ཆོར་བའི་བར་ནི་
 ཀཤི་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལས་རང་རང་དང་ཚར་གཅིག་
 པའི་སྤྲོད་ལེན་སོགས་ལས་དེས་རྣམ་སྤྲིན་འབྱེན་པའི་གོགས་སུ་མི་འོང་
 ཞིང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་ཀྱང་ལས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཡིན་པས། ཚར་གཅིག་པའི་
 ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་གཉིས་རྒྱ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་འབྲས་བུ། སྤྲོད་
 སོགས་གསུམ་རྒྱ་དང་། སྐྱེ་ཆ་གཉིས་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཆར་རེ་
 རེས་ཀྱང་འཁོར་ཚུལ་ཆ་ཆར་རེ་རྫོགས་པར་འདོད་དོ། རྒྱུན་ཆགས་པ་ནི། ཆེ་
 གསུམ་ཀྱི་སྤང་པོའི་རྒྱུན་ལ་བཞག་པ་སྟེ་དོན་སྣ་མ་དང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། མཆན་ཉིད། དབྱེ་བསྟུ། རྟེན་དུ་
 འགྱུར་ཚུལ། བྱེད་ལས། ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས། ས་མཚུངས། བསྐྱོམ་ཚུལ། སྒྲོམ་པའི་
 ཕན་ཡོན་དང་བརྒྱད། དང་པོ་ནི། རང་གི་རྒྱ་རྟེན་ལ་སྟོན་ནས་བྱང་བ་དེ།
 གླུ་བས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་རྟེན་འབྱུང་གི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། ཡན་ལག་
 སོ་སའི་དབྱེ་བ་དང་། བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་འཕངས་
 པའི་འབྲས་བུ། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་
 ལ་གསུམ་ལས། མ་རིག་པ་བཤད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ། དང་པོ་
 ནི། ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་བྱབ་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་
 དེ། ལས་འབྲས་སྤྲ་མོ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལ་མོངས་ཅན་

དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུ་ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་བུ་པའི་མ་རིག་པ་དུ་
 མ་དག་བཅོམ་གཉིས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པ་ལ་དུག་གསུམ་ནང་
 ཚན་གྱི་གཏི་མུག་དགོས་པར་འདོད་པ་ཡང་འདིས་ཁེགས་ཏེ། དུག་གསུམ་
 ཚཉོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འགལ་ལྗོངས་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་རིག་པས་བྱབ་ཟེར་ན། འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་
 རྟུགས་ཚོད་སོགས་ཚན་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟུགས་བྱབ་སྟེ། བདག་
 འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ལྟ་ཚན་ཅན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྡས་
 མཚུངས་པའི་རྟུགས་ཚོད་སོགས་ལྟ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚཉོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། གུན་བརྟུས་ལས། རྟུགས་པ་དང་ཚོད་པ་དང་མ་དད་པ་དང་
 ལེ་ལོ་དང་བག་མེད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་གཤམ་དང་ཚོད་པའི་རྒྱུའི་བྱད་པར་གྱི་
 ཞིབ་ཆ་ཤེས་དགོས། ཡང་སྟག་ལོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་སོ་སོར་བཤད་པ་
 དེ་དགྲགས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན། ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་
 མ་རིག་པ་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དུག་པོ་འདི་དག་ཉིད་གཅིག་ཤུར་འདུ་ཤེས་པ་
 དང་། རིལ་པོར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། རྟག་པར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། བརྟན་པར་
 འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཐེར་ཟུག་ཏུ་འདུ་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ང་ཞེས་བྱ་
 བ་དང་། བདག་ཅེས་བྱ་བར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་མི་ཤེས་པ་
 རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། ཚིག་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིག་ལྟ་ངོས་བཟུང་ཞིང་། དེ་ཡང་བདག་
 འཛིན་སྤྱོད་མ་ཡིན་པས། གསུམ་ལྡན་གྱི་བདག་འཛིན་སྟངས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་

དེས་བབྱང་ཚུལ་ལ་ཆ་མེད་པའི་གཅིག་དུ། རྩེ་ཡོད་ཀྱི་རིལ་ལོ། མི་འཛིག་
པའི་རྟག་པ་གསུམ་དང་། ཆེ་སྡེ་མ་ནས་ཡོད་ཅིང་སྤྲར་ཡང་མི་འགག་པར་
བྱི་མར་འགོ་བའི་ཐེར་བྱག་གི་འཛིན་ཚུལ་སོགས་ཆང་བའི་འཛིག་ལྟ་ཞིག་
ཐོག་མའི་མ་རིག་པར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྡེ་
ས་བརྩུ་པ་ལས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་ན་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་གང་ངེ་སྟེད་པ་དེ་
ཐམས་ཅད་ནི་བདག་དུ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཡན་
ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་སྐད་
དུ་ཡང་རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེས་ན་མདོ་དེས་འཛིག་ལྟ་མ་
རིག་པར་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཡན་
ལག་བརྩུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་
དང་། མ་རིག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཡན་ལག་དུ་སྟོན་པ་བོར་ནས་དེ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་འཛིག་ལྟ་ནི་ཡན་ལག་དུ་སྟོན་པར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་ན་བཙེམ་ལྟན་འདས་སྤྱི་བ་པོ་མི་མཁས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་
གསུངས་པས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཛིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། རང་གོགས་མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
མ་བྱུ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གོགས་ཉོན་མོངས་
དང་མཚུངས་ལྟན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱས་པ་འགྲིགས། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། མཛོད་ལས། ལྟ་བུ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འདིའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་མཚུངས་ལྟན་དུ་བཤད་མོད་ཀྱིས། མ་རིག་པ་
ལས་ལོགས་སུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། པ་ལ་ཤ་དང་ལྟན་པའི་ནགས་ཞེས་པ་
ལྟར་འཛིག་ལྟ་མ་རིག་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཡང་ཁོན་རེ། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་འཇིག་ལྷ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གིས་བྱས་པར་ཐལ། དེ་རང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་གྲོགས་ལྷ་མིན་གྱི་
མ་རིག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། དག་བཅོམ་པའི་
རྒྱུད་ལ་ཡང་བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་འཆལ་ཡོད་ལ། དེ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་རྣམ་ཡིན་ཀྱང་འོ་མ་རུལ་བ་ལྟར་གང་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་སོང་བའི་
སྟོབས་ཀྱིས་འཆལ་བར་འགྱུར་བའི་ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། གཞན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཁོང་ཁྱོད་གཉིས་དང་། སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པས་ཀྱང་མ་ངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀྱན་
བདུས་ལས། ལྷ་བ་ནི་ཁོང་ཁྱོད་དང་ཐེ་ཚོམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་འཛིན་པ་མོ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་འཛིན་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྷ་མཚུངས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་སེམས་སེམས་བྱང་ལ་
མཚུངས་ལྡན་ལྷ་མཚུངས་མི་དགོས་ཏེ། བསྟུ་བ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་མཚུངས་པར་
ལྡན་པ་དག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། རྣམ་མཚུངས་པ་དང་། དུལ་མཚུངས་པ་
དང་། དུས་མཚུངས་པ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཅིའི་
ཕྱིར་ན་མ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲས་པ། རྣམ་པ་དུ་མ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། སའི་སྟོང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དུ་མ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པས་འཛིན་པ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་པ་ཐ་དད་པ་
ལ་བྱ་སྟེ་ཞེས་དང་། སྟོ་བརྟན་གྱི་དབུས་མཐའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་དག་
ཀྱང་གནས་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་དང་། དུས་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་

ཐལ་བར་འགྱུར་བས་ནམ་པ་མཚུངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་འཆད་དོ། །

ཁ་ཅིག །མཚུངས་ལྡན་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་ཞེན་སྒྲངས་མཚུངས་
མི་དགོས་ཏེ། ལྷ་མིན་གྱི་མ་རིག་པ་ལ་འཛིན་ཚུལ་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར། ལམ་
རིམ་ལས། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱ་མཆེད་ནི། ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། རྫོངས་ཙམ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མར་བཞེད་དེ།
མདོར་ན་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་སློ་གཉིས་ལས་མ་རྟོགས་པའི་
སློལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། ལུགས་དེར་ལྷ་བ་མ་རིག་པར་
མི་བཞེད་པས་མ་རིག་པ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྫོངས་ཙམ་མ་གཏོགས་ལོག་
པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་དམིགས་ནམ་ངེས་ཅན་
གྱི་སློ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནམས་ལ་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་ཅིང་། སྤྱིར་ལྷ་མིན་གྱི་
མ་རིག་པ་ལ་ཞེན་ཚུལ་མེད་པའི་དོན་ཏུ་རུང་ངོ་། །ཡང་ཁ་ཅིག །མཐར་
ལྷ་སོགས་བཞི་ཡང་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིག་ལྷ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་མ་རིག་པར་མ་བཤད་པས་
རེ་ཞིག་མ་བྱས། དེས་ན་འཛིན་ཚུལ་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ལ་མ་རིག་པ་དང་
མཚུངས་ལྡན་མི་དགོས་པ་རྟོགས་སྟེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མ་རིག་པ་ལ་ལོག་རྟོག་
གིས་བྱས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས། འདོད་
མི་བྱས་ཏེ། དག་བཙམ་པས་ལོག་རྟོག་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་
མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་འང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ལོག་
པར་བབྱང་བ་མ་ཡིན་པས་ལོག་རྟོག་ཏུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཏུ་བདེན་
པར་ཡོད་དམ་མེད་སྟུམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་དེ་བདེན་འཛིན་ཏུ་འདོད་དགོས་

པས། ཐེ་ཚོམ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། ཞོང་གི་རྟགས་
 གྲུབ་ཤེ། སྡོན་གྱི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་སོགས་མ་རིག་པ་སྐྱམ་ཅུ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་
 མཚུངས་ལྡན་ཤས་ཆེ་བའི་བྱིར། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བཤད་
 ལས། དེ་ལ་སྡོན་གྱི་མཐའ་དང་བྱི་མའི་མཐའ་མི་ཤེས་པ་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་དང་
 མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལྷང་
 འདིས་ཀྱང་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་དོན་ལ་དབྱད་
 པ་གཏན་མ་ཁྱེད་པ་དང་། ཁྱེད་ཀྱང་དབྱད་པ་མ་རྒྱུགས་པའི་སྐབས་
 དང་། བསམ་ངོར་དབྱད་པ་རྒྱུགས་ཀྱང་གནས་དོན་མ་རྟོག་པའི་མ་རྟོགས་
 པ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་རེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མེད་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལོག་ལྟ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་རེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་
 འཁོར་ཆ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། འདིག་ལྟ་སྤྱོད་མོར་གྱུར་པའི་འཐད་འདོན་གྱི་
 ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་ཆ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོག་མའི་
 མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ཀུན་བཏགས་
 གྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་ཆ་
 བར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ཆ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་ཤེ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་
 ཐལ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་པ་ལས་ལྷག་པའི་འཁོར་ཆ་བྱེད་ལྷགས་མེད་
 པའི་བྱིར་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཡན་ལག་
 བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤངས་པའི་དེ་བཅུ་གཉིས་
 དང་། རྒྱུན་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེའི་ནང་ཚན་ཅི་རིགས་འབྱུང་ཡང་། བྱིར་
 མི་ངོང་ལ་མི་འབྱུང་བའི་དེ་བཅུ་གཉིས་དང་། དག་བཅོམ་ཁོ་ནས་སྤངས་

པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོད་པའི་ས་ལས།
 རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤོང་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་། རིལ་གྱིས་སྤོང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཕྱིར་
 མི་འོང་བས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤོང་ཞེ་ན། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་
 དོ། །དགྲ་བཅོམ་པས་ཡན་ལག་དུ་ཞིག་སྤོང་ཞེ་ན། ལམས་གསུམ་ན་སྦྱོད་
 པ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
 ཡན་ལག་དང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པར་མ་
 གསུངས་ཞེས་བཤད་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྤྲ་མའི་དགོངས་པར་མི་སྤང་ངོ། །དོན་
 གསང་མཁའ་པོས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ནར་འདོད་པའང་མི་
 འཐད་པར་འདིས་ཤེས་སྟེ། གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
 པ་ལྟན་སྟེས་ཆོས་ཅན། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་
 མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ལས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཤང་བ་
 ལས། ཇི་སྲིད་སྤང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། རྟོང་ཉིད་བདུན་
 ཅུ་པ་ལས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལས་སྟེས་དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་
 གང་། །དེ་ནི་སྟོན་པས་མ་རིག་གསུངས། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་
 འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་ལྟ་ལྟན་སྟེས་ཆོས་ཅན། ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་
 སྟེ། རང་གི་རིགས་འདྲ་བརྒྱད་མར་བྱུང་བའི་དབང་གིས་སྟོན་གང་ཟག་དེ་
 ཉིད་རང་དབང་མེད་པར་སྲིད་རྩེ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་དུ་འཁོར་བའི་
 ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྒྱུན་ལ་བསམས་ནས་མ་བཞག་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་

རིག་པ་དེ་དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་རིགས་ཤིང་། དེའི་
དབང་གིས་སྤར་འཁོར་བ་ལ་ཡང་བྱེད་མི་རུང་སྟེ། འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལ་མེད་
པའི་སོ་སྟེ་ཡང་འཛིག་དགོས་པ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱུད་ལུན་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེའི་
ཞེན་ཡུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་ཐུང་བར་དུ་ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཕྱིན་
ཆད་མི་རུས་པ་གང་ཞིག །འཕེན་བྱེད་ལས་དངོས་སུ་ཀྱན་ནས་སྤོང་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་དོན་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ངེས་བྱང་
སེམས་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཚོག་ཆེན་པོ་བ་དེས་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་
མི་སྲིད་ཀྱང་། འཕེན་བྱེད་ལས་གསོག་པ་པོར་འདོད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཕན་
ཆད་མི་སྟོབས་ཅན་གྱིས་སྟོབས་རྒྱུང་བརྒྱུད་བ་ལྟར་བདག་འཛིན་གྱི་དབང་
དུ་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་འཁོར་བར་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
གསོག་པ་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྱུར་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་མན་ཆད་ཀྱི་སོ་སོ་
སྟེ་བོ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མཐོང་
ལམ་གྱིས་མ་བཤིག་པས་དུམ་བུར་མ་བྱས་པ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་མ་བཅོམ་པས་
གསོད་ལྡོང་དུ་མ་བྱས་པ། ས་བོན་ཡོད་པས་བག་ལ་ཉལ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
སྟེ་ཁྱད་པར་གསུམ་གྱིས་སོ་སྟེ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་པར་མདོ་ལས་གསུངས་
སོ། །བྱར་ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བདེན་པ་མཐོང་ལ་
འཕེན་པ་མེད། སྲིད་དང་བྲལ་ལ་འབྱུང་བ་མེད། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་ལ་སྟེལ་སྒྲོམ་གྱིས་མི་གཞོད་དེ། འབྲས་བུ་ཆེ་བར་འཕེན་བྱེད་དེ་ཟག་
མེད་ཀྱི་བར་དུ་བཅུག་ནས་ཁ་བསྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པར་དོན་གསང་ལས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་འགྲེལ་ལས། འདུ་བྱེད་
ནམས་ཀྱི་རྒྱུན་ཉིད་དུ། མ་རིག་བསྟན་པ་ནམ་གཉིས་ཏེ། རྟོན་མོངས་གཞན་
ལུན་སྤྱི་ཡི་རྒྱུན། ཏེ་མེད་པ་ནི་གཙོ་བོའི་རྒྱུན། ཁེས་མི་དགེ་བ་ནམས་ལ་
སྤྱིའི་རྒྱུན་དང་། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུན་བྱེད་དགོས་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩ་བའི་བྱུང་པ་སོ་སྟེ་ལ་ཡང་སྦྱོར་མི་རུང་སྟེ།
དེ་ལ་འཇིག་ལྷ་ལྷན་སྐྱེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོན་
གྱུར་གཞིར་བཞག་ཀྱང་ལས་གསོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་མི་གནས་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། འདི་དག་གིས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། འཁོར་རྩ་ལ་ཐུ་བཞི་བཅི་
ཚུལ་ཡང་ཤེས་སྟེ། མདོ་འགྲེལ་གྱི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག ཏེ་དགེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་
སྟོང་ལ་མ་རིག་པ་མེད་པས། ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་མོངས་ཀྱི་
ནང་ནས་གཙོ་བོའི་རྒྱུན་བྱེད། མི་དགེ་བ་ལ་སྤྱིའི་རྒྱུན་ཙམ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། དགེ་བའི་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་ལས་འབྲས་ལ་རྟོངས་པའི་མ་རིག་
པ་མེད་ཀྱང་། སྤྱིད་འབྱོར་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འཇིན་པ་དང་། དངོས་
གཞི་ཐར་པར་འཇིན་པ་ལྷ་བུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བདེན་བཞི་ལ་རྟོངས་པའི་མ་
རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྟོངས་པ་ནི་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ།
འབྲས་བུ་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་ལ་རྟོངས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྟོངས་
པའོ། ཁེས་པ་ནས་དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་རྟོངས་པས་ནི་བསོད་ནམས་དང་མི་
གཡོ་བ་ནམས་སོ། ཁེས་དང་། རྒྱལ་སྐས་མ་ལས། དེ་ཁོ་ནའི་དོན་ཁེས་བྱ་
བ་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བོ་དག་གོ། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་
སྟེ། གསེར་མེད་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་ལ་དགོངས་
ཀྱི། རྒྱུའི་ཀུན་སྟོང་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་རྟོངས་པ་གཅིག་བྱ་སྟེ། ཁེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཏུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱིས་བྱུང་པར་འདོད་པའང་
 འདིས་ཁེགས་ཏེ། དགེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་ལས་འབྲས་ལ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་
 ཐལ། གསེར་ཕྱེད་གི་ལུང་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་སྟེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཐོག་
 མའི་མ་རིག་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཀུན་
 སྒྲོང་ཡང་ཡིན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་སྟེ། གང་སྟེལ་ལས། རྒྱ་ཡང་དེ་
 ཡིན་ཀུན་སྒྲོང་ཡང་དེ་ཡིན་པས་རྒྱུའི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུའི་ཀུན་སྒྲོང་ཞེས་པ་རྒྱ་ཡིན་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར་
 ཐལ། དེ་ལ་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐོག་མའི་དོན་ཚང་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བའི་རྒྱ་ལས་འབྲས་ལ་མོངས་པའི་མ་
 རིག་པ་ཡང་དེའི་ཏུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་ལུ་ལྡང་པའི་འགྲེལ་
 པར། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མོངས་པའི་རྒྱ་ལས་བུང་བའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་
 བྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱས་ཟེར། མདོ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དོན་འཐད་ལྡན་ཡོད་དེ། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
 ཆགས་སོགས་ཀྱང་ཡོད་ན། མ་རིག་པ་ཉིད་བསྟན་མི་རིགས་སོ་སྟམ་ན་མ་
 ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོའི་རྒྱུན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་སོགས་ཀུན་
 འབྱུང་བ་ཡང་འདིའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པས། དེས་བསྐྱེད་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱི་
 གཙོ་བོའི་རྒྱུན་ཡང་འདིས་བྱེད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱོན་བོའི་བྲན་
 ཡང་རྒྱལ་བོའི་དབང་ཏུ་འགོ་དགོས་པ་བཞིན་འདི་ལས་ཉོན་དེ་གཉིས་ཀའི་
 སྦྱིའི་རྒྱུན་ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མི་ལྡན་པའི་
 ཟག་བཅས་དགེ་བ་ལ་སྦྱིའི་མིང་མི་ཐོབ་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསོགས་

མི་གསོགས་འདི་ལ་རག་ལས་པས་སོ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག འདྲས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ལ་མ་རིག་པ་དགོས་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། མཛོད་ལས། གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆེག་རྩལ་པོ། ཞེ་སྤང་གིས་ནི་
མཐར་ཕྱིན་བྱེད། འོག་གཡེམ་བརྒྱབ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། ཆགས་པ་ཡིས་
ནི་རྫོགས་པར་འདོད། འོག་པར་ལྟ་བ་གཏི་ལྟག་གིས། ལྟག་མ་གསུམ་གྱིས་
རྫོགས་པར་འདོད། ཅེས་པ་ལྟར། རྫོགས་བྱེད་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ངེས་ཅན་
ཡིན་ཀྱང་། སྒྲིང་བྱེད་ཀུན་བརྒྱས་ལྟར་སྟོག་གཅོད་ལ་ཡང་ཤ་ལ་ཆགས་པ་
དང་། དག་ཤ་སྟོན་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་ལྟ་བུ་ཆགས་སྤང་རྫོངས་
པ་གསུམ་གས་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། མ་རིག་པའི་ངོ་བོ་དང་། གུབ་མཐའ་སོ་
སོའི་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རིག་པའི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་
གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་མ་རིག་པའི་མཆོན་ཉིད། ལུར་སོ་སོའི་དོན་
ཡོད་དེ། མ་རིག་པའི་སྐད་དོད་ཨ་བིཊ་ཞེས་པའི་བིཊ་རིག་པ་ལ་འཇུག་
ཅིང་། དེ་ཨས་བཀག་པ་ལ་དགག་ཚུལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ཡོད་པ་དག་ནི་
འགོག་པ་དང་། གཞན་པ་ཉིད་དང་འདྲ་བ་དང་། སྒྲིང་དང་ཉུང་དང་བལ་
དོན་དང་། གཉེན་པོ་དག་ལ་འདི་ཡོད་དོ། ཞེས་པའི་དགག་སྒྲུབ་དབྱེན་གྱི་
གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། ཤེས་རབ་མེད་པ་དང་། མ་ཡིན་པ་དང་། འདྲ་བ་དང་།
སྒྲིང་པ་ཅམ་དང་། རྒྱང་བ་དང་། མ་སྦྱེས་པ་སྟེ་དགག་སྒྲུབ་དང་པོ་དབྱེན་ལ་མི་
བྱེད་པར། ཆགས་པ་དང་ཆགས་མེད་ལྟ་བུ་འགལ་ཁྲའི་གཉེན་པོ་ལ་བྱེད་
པར་གོ་ཆེད་དུ་རིག་པའི་འགལ་ཁྲ་ཞེས་སྟོས་ཤིང་། ལྟག་མས་སེམས་སེམས་
བྱུང་གཞན་མ་རིག་པ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའི་ཅམ་སྒྲུབ་དབྱེན་པ་

ལ་སྒྱུར་དགོས་པ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དགོངས་པ་སྟེ། དབྱ་མ་པ་ཐག་ཁྲ་སྒྱལ་
 འཛིན་དང་དཔེ་སྒྱུར་ཞིང་སེམས་ཅམ་པས་སྟན་པ་ཅམ་དང་སྒྱུར་བ་ཡང་
 དེས་ཤེས་སོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་དང་། ཉེན་སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་
 པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་མ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། དེ་མ་ཡིན་
 པ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རིག་པའི་འགལ་ཁྲ་མི་མཐུན་
 རྟོགས་ཀྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་རྫོངས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཏུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། གཙོ་བོ་སྟོས་པས་རྫོངས་ཅམ་
 འགོག་བདག་འཛིན་དེ་ལ་ཡང་། ལྟ་མིན་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་
 བློ། འཛིག་ལྟ་དང་མཚུངས་ལྟ་གི་མ་རིག་པ་ལྟ་བུའོ། འདི་ལ་རྟེན་འབྲེལ་
 ཆེན་མོར་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་
 མ་རིག་པ་བཞག་པ་ཁས་སྲུངས་མི་རྒྱས་སམ་སྟམ་སྟེ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལོག་
 པར་འཛིན་པ་ཤེས་འཆལ་ཁོ་ན་ལ་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་ལྟ་གང་རུང་མ་ཡིན་
 པའི་ལྟ་ངན་ཏུ་མ་ཞིག་འོང་བར་སྒྲུང་ངོ་། འཛིག་ལྟ་ལ་ཡང་གཟུགས་རང་
 རྒྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ནས་ནམ་ཤེས་དེ་ལྟར་ལྟ་བའི་བར་བདག་ཏུ་ལྟ་
 བ་ལྟ་དང་། རང་རྒྱ་བའི་བདག་ལ་གཟུགས་ལྟ་བ་པར་ལྟ་བ། གཟུགས་རང་
 རྒྱ་བའི་བདག་གིར་ལྟ་བ། གཟུགས་ལ་རང་རྒྱ་བའི་བདག་གནས་པར་ལྟ་
 བ་སོགས་བདག་གིར་ལྟ་བ་བཙོ་ལྟ་ཀུན་བརྟུས་ལས་གསུངས་སོ། ཞེ་སྤང་
 དང་མཚུངས་ལྟ་གི་མ་རིག་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བདག་འཛིན་མ་ཡིན་པ་
 ལ་བཤད་ཀྱང་། དབྱ་མ་པ་ལྟར་ན་ཞིབ་ཆ་དགོས། ཡན་ལག་དང་པོ་ལ་ཡང་
 རྒྱ་དང་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྟོང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐང་བྱར་
 གྱུར་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་པའི་ཀུན་སྟོང་གི་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་འཛིག་ལྟའི་

རིགས་གནས་ཀྱི་སེམས་བྱང་ཚོངས་པ་དེ། ཐོག་མའི་མ་རིག་པའི་མཆན་
ཉིད། རིགས་གནས་སྒོས་པས་ལྟ་མིན་སྤྱད་ཅིང་། ཀུན་སྒྲོང་ཙམ་ལ་དུ་མ་
ཡོད་པས་དེར་མ་ངེས་ཏེ། བདག་སྟོན་བྱང་ངམ་མ་བྱང་། སྤར་འབྱང་ངམ་
མི་འབྱང་སྟམ་དུ་ཐེ་ཆོམ་པ་དང་། དབྱེ་བ་མེད་པར་དེ་གཉིས་ལ་ཚོངས་
ཙམ་སྟེ། སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོངས་པ་གསུམ་དང་། རང་
གཞན་གྱི་རྒྱད་ཀྱི་ང་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཚོངས་ཙམ་
གཅིག་སྟེ། བྱང་དང་བྱི་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོངས་པ་གསུམ་དང་། ལས་དང་
ནམ་སྟོན་མི་འཆོལ་བར་འབྲུབ་པ་ལ་ཚོངས་པ་དང་། དབང་བྱུག་བྱེད་པོར་
འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ལས་དང་ནམ་སྟོན་དང་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོངས་པ་སྟེ་གསུམ་
དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཚོངས་པའི་གསུམ་དང་། བདེན་བཞི་ལ་སོ་
སོར་ལོག་ཞུགས་བཞི་བཞིའི་སྒོས་ཚོངས་པ་བཞི་དང་། ཀུན་ཉོན་གྱི་རྒྱ་ཡན་
ལག་སྔ་མས་བྱི་མ་སྦྱེད་ཅིང་བྱི་མ་སྔ་མ་ལས་འབྱང་ཚུལ་དང་། རྣམ་བྱང་
གི་རྒྱ་དམ་པ་བསྟེན་པ། ཆོས་མཉན་པ། ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། སྟོན་
གོམས་པ་དང་བཞི་ལས་འབྲས་བུ་བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་འབྱང་བ་ལ་ཚོངས་
པ་དང་། གན་ཉེ་ཡང་དག་སྟོང་བ་རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱ་དམ་པ་དབང་པོ་སྟོབས་བྱང་
ལག་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་སྟེ། བྱང་ཕྱོགས་སྟེ་ཆོན་བདུན་ནི་དགེ་སོགས་
ཡིན་ཅིང་། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་ཤེས་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། གཡིང་བ་
དང་། མི་མོས་པ་དང་། གན་ཤེས་བཞིན་ཉམས་པས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་དང་།
མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་ནམས་མི་དགེ་བ་དང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་
པ་སོགས་ལ་ཚོངས་པ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་ནམས་མ་དག་ས་བདུན་དུ་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་དང་འདྲིས་པར་འབྱུང་ཡང་། དག་ས་ལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ནམ་

དབྱེ་ལ་ཚློངས་པའི་བར་རྒྱ་དང་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བ་དང་དགེ་མི་དགེ་
ལ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་མ་བཅས་བསྟན་བྱ་ཡིན་མིན་ངན་པ་དང་གྲོམ་
ནག་པོ་དང་དཀར་པོ་དང་ནམ་པར་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་ཚློངས་པ་སྟེ་
བརྩ་གསུམ་དང་། རྒྱུ་མཆེད་དྲུག་རིམ་ལ་བཞིན་ཤེས་པར་རྫོམ་པའི་མངོན་
པའི་ང་རྒྱལ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་རྒྱུ་མཆེད་དྲུག་ལ་ཚློངས་པ་
གཅིག་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀྱང་བདུན་དུ་འདུ་སྟེ། དུས་ལ་
ཚློངས་པ་གསུམ་དང་། དངོས་པོ་ལ་གསུམ། འཕོ་བ་ལ་གསུམ། མཆོག་ལ་
གསུམ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བཞི། ཀྱན་བྱང་ལ་བརྩ་གསུམ། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་
ཅན་གྱི་ཀྱན་རྫོངས་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སའི་དངོས་གཞིར་ཀྱན་བྱང་གི་
བརྩ་གསུམ་བསྟོམས་ནས་ལྷག་མ་བརྩ་དགྲུ་འཁོར་བར་འཇུག་ལྟོག་ལ་སྦྱར་
ཏེ་ངོས་འཛིན་ཡང་སྤར་དང་མི་འདྲ་བ་རྩེད་ཟད་ཡོད་དོ། །སྤམ་ཅུ་པོ་དེ་ལ་
མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་དང་མཚུངས་ལྡན་རེ་དང་། དེ་ལ་ཆུང་
འབྲིང་ཆེ་གསུམ་རེ། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པའི་གོགས་གསུམ་རེ་སྟེ་
བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བརྩ་འབྲེད་ཚུལ་དང་དབྱེ་བའི་ནམ་གངས་སྟོན་པར། མདོ་
ལས། མི་ཤེས་པ་དང་མི་མཐོང་བ་དང་མངོན་པར་མི་རྟོགས་པ་དང་ཚློངས་
པ་དང་ཀྱན་རྒྱ་ཚློངས་པ་དང་སྟན་པའི་ནམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མ་རིག་པ་
ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དགོངས་ནས་འགྲེལ་པས་ཀྱང་། མི་ཤེས་
པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ནམ་གངས་སོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །མདོའི་དོན་ནི། དང་པོ་
གསུམ་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་མ་རིག་པ་གསུམ་བྱེད་
ལས་དང་མཐུན་པའི་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ལོག་
རྟོག་མ་རྟོགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གསུམ་དང་། ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་

དང་། གཞུགས་མེད་གཞུགས་དང་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གསུམ་ལ་ཡང་
སྒྱུར་བའི་སྒྱུར་ཚུལ་སོ་སོའི་དབང་དུ་མ་བྱས་ན་མི་འགལ་ལོ།

གཉིས་པ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ལ། སྤྱི་དང་། མ་འབྲེས་
པའི་མ་རིག་པ་འདོད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱེ་སྐྱོད་དང་སེམས་ཅམ་པ་
གཉིས་ན་རེ། དབྱ་མ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རིག་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲིམ་དང་པ་ལ་
བྱས་ནས་ཤེས་རབ་ངན་པ་ཞིག་མ་རིག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟོན་པར། མཛོད་ལས། ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་
ལྟའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། གལ་ཏེ་ལྟ་བའི་ཀུན་སྒྱུར་དང་མ་རིག་པའི་ཀུན་སྒྱུར་
འགལ་ཡང་འདིར་མ་རིག་པར་འདོད་པའི་ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་ལྟ་བ་ལས་
གཞན་ཞིག་གོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲིམ་ཅི་རུས་ཏེ། ལྟ་བ་ནི་མ་རིག་དེ་དང་མཚུངས་
ལྡན་དུ་ཡོད་ལ། ཡང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཤིག་བཞག་ན་
རྣམ་མཚུངས་ཉམས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་
ཕྱིར། ཞེས་བྱུང་། རྟོག་དཔྱད་སོགས་ལ་ཞིབ་ཆ་དགོས། གཞན་ཡང་། འཇིག་
ལྟ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས་མ་རིག་པས་ཉེ་བར་
ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཅེས་མ་རིག་པས་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་
བྱ་རྒྱུ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་ཕྱིར་
རོ། ཞེས་བྱུང་། བསྐྱུ་བ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་ཞིང་། ལུང་དེ་དག་རྟེན་འབྲེལ་
ཆེན་མོར་འབྲུ་སྟོན་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་བལྟའོ།

དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས་དང་རྒྱ་བ་སོགས་ཀྱིས་དེ་བཞག་ཚུལ་ནི།
ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་
མ་བརྒྱུང་ན་དེ་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་དངོས་འགལ་དུ་མི་འགྲོ་བས་བྱངས་

འབྲིན་མི་ལུས་ཤིང་། རང་ཉིད་འདོད་པའི་དཔེ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ། མཛོལ་
བའི་འགལ་ཁྲ་ལ་དག་ལྟ་བུ་དགོས་ཀྱི་བར་མ་ཞིག་མི་ཡོང་ལ། རྒྱུ་ཚིག་གི་
འགལ་ཁྲ་ལ་ཡང་བདེན་ཚིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཇིག་ལྟ་མ་རིག་
པ་ཡིན་ཏེ། རིག་པ་ཡེ་ཤེས་དང་འཇིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་ནས་
དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲུལ་ལས། རིག་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཕྱིར་དང་། །སེམས་བྱུང་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། །ལོག་པར་
དམིགས་ཉིད་མ་རིག་པར། །གསུངས་ཕྱིར་གཞན་ནི་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀླང་པ་གཉིས་པས་དགག་སྒྲའི་དོན་བསྟན་ཅིང་ཕྱི་མ་
གཉིས་སྒར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་འདོད་ཚུལ་
ལ། བྱེ་སྐྱ་རྣམས་ལྟ་བུ་ལྡ་དང་། ལྟ་མིན་གཞན་བཞི། རྩོ་སོགས་བརྒྱ་གང་
དང་ཡང་མཚུངས་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པ་ཞིག་ལ་འདོད་དོ། །དེ་སྐད་
དུ་ཡང་། མཛོད་ལས། མི་དགེ་ལ་ནི་མ་འབྲེས་དང་། །ལྟ་དང་ལྟར་ལ་ཉི་ཤུ་
འབྱུང་། །ཞེས་བྱུང་། །འབྱུང་ཚུལ་ནི། དེ་དང་མཚུངས་ལྟར་གྱི་སེམས་དེ་ཚོས་
ཅན། རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སེམས་བྱུང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བརྒྱ།
ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་དུག ། མི་དགེ་བའི་ས་མང་གཉིས། ཉོག་དཔྱད་
གཉིས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཚོར་དང་སེམས་པ་
འདུཤེས་དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྟོན་གྲོས་བྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་
པ་དང་། །ཁྲིང་ངེ་འཇིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་དང་། རྩོངས་དང་བག་
མེད་ལེ་ལོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་རྒྱལ་དང་རྟོད་། །ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་
ཏུ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་བྱི་མ་གཉིས་བྱུང་སྟེ། འཇིག་ལྟ་
མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྟར་ཅི་རིགས་ལས་གཞན་པའི་འདོད་ཉོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁམས་གོང་ན་དེའི་འཁོར་དུ་བརྟུ་བྱག་དང་བརྟུ་བདུན་བཙོ་
བརྟུད་ཡང་འབྱུར་ངོ། །སེམས་ཙམ་པས་གཙོ་བོར་ཉོན་ཡིད་འཁོར་ལ་འདོད་
ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། ཀྱན་བདུས་ལས། མ་རིག་པ་མ་འབྲེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཉོན་ཡིད་འཁོར་ལ་ཡིད་མི་བདེ་མེད་པས་
མཛོད་ལྟར་འཇུག་ཤིས་གཅིག་ཀྱང་འདོད་པར་མངོན་ནོ། །མ་འབྲེས་པའི་
དོན་ཡང་མཛོད་ལས་མཚུངས་ལྷན་མ་འབྲེས་པ་ལ་བཤད་ཅིང་། བརྟུན་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་སངས་རྒྱུ་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ལ་དེའི་ཆོས་མ་འབྲེས་པར་
བཤད་པ་ལྟར་ཉོན་ཡིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་རྟེན་མ་འབྲེས་པར་བཤད། དོན་
གསང་མཁན་པོས་འདིས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་འབྲེན་ཀྱང་གཞན་
ཀྱིས་འདི་འབྲེན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་མཐུ་མ་འབྲེས་པའམ་རྣམས་མ་འབྲེས་པ་ལ་
བཤད་དོ། །ཕྱི་མ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་པན་ཚུན་བརྟེན་ནས་འཇུག་པས་འདི་
ཁོ་ནས་ངངས་ཞེས་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གཞིར་
བཞག་ལ་སྡུ་མ་ཉིད་རྗེ་སྒྲ་མས་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛོད་དོ། །

ཚོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྟ་ལ་མཐོང་སྤང་མེད་པར་ཐལ། དེ་
ལ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་གྱིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། མཐོང་སྤང་ཀུན་སྦྱོར་
གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་ལྟ་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་
མི་འབྲེད་པ་བྱེ་སྤྲེའི་ལུགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐོག་མའི་
མ་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་
ཀྱི་དངོས་རྒྱུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་བར་
དུ་སྦྱོར་མཐའི་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་ཆོད་པ་ཡོད་ལ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་ཅི་

རིགས་ཀྱིས་ཆོད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཇིག་ལྷ་ཚོས་ཅན།
 ཅ་ཉོན་དྲུག་གི་གྲངས་འབྲེན་གྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་ཚན་
 གང་ཞིག །མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མ་འབྲེས་
 པའི་མ་རིག་པ་ལ་ཉོན་ཡིད་འཁོར་དགོས་པར་ཐལ། ཉོན་ཡིད་མེད་ན་མ་
 འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱལ། ཉག་རྩ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇུག་པའི་དེ་མེད་པར་ཐལ་བ་འཕངས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་འཁོར་
 བར་འཁོར་བའི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མ་རིག་པའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ།
 འདྲིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། འདྲིར་མ་རིག་པ་དང་
 བོར་བསྟན་པ་འཁོར་བའི་ཅ་བ་དེ་ལ་ཐུག་པར་ཤེས་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་སློང་སྟགས་སོགས་སློང་བའི་ཡིད་ཚོར་ལྷ་དང་དང་། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་ཡིད་མི་བདེ་སོགས་སློང་བ་སློང་པའི་ཆེད་ཅམ་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཆ་ཤིའི་
 འོག་རྩ་ཡན་ལག་གཞན་མ་གསུངས་པས་ཕྱི་མཐའ་བཟུང་བར་མི་འགྱུར་བ་
 ཤེས་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ལྷན་མི་ལྷན་སོགས་ཀྱན་མཁྱེན་
 སླ་མའི་གསུང་ལ་བལྟའོ།

གཉིས་པ་འདྲུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ། དང་
 བོ་ནི། མཛོད་ལྟར་ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ན་བསམ་པའི་ལས་
 དང་། ཡིད་ལས་སེམས་པའི་ལུས་སུ་འདོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་
 ལས་ཀྱང་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པའི་ཆེ་བསམ་པའི་ལས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཀྱན་
 བརྟུས་ལས། བསམ་པའི་ལས་གང་ཞེ་ན། ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་

སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལས་སྤྱི་
ཙམ་གཟུགས་ཅན་དུ་སྲས་ཀྱང་མི་འདོད་ལ། ལུས་ངག་གི་ལས་གཟུགས་
ཅན་དུ་འདོད་པ་ཡང་བྱེ་སྤྲོད་དང་ཐལ་འཁྱར་བ་གཉིས་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཅེ་ཤེ་རྟེན་ཆེན་ལས། གཞུང་གཞན་ལས་བྱེ་བྲག་དུ་སྤྲོད་བས་ལུས་ངག་གི་ལས་
གཟུགས་ཅན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་
དུས་ཀྱི་སེམས་པ་ལ་བཤད་མོད་ཀྱང་སྤྲོད་བས་གཟུགས་ཅན་དུ་བཞེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་འདིའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་དང་མཉམ་དུ་འཇུག་པའི་སེམས་པ་ཁོ་ན་ལུས་ལས་ཞེས་
སོགས་སྤྲོད་བའང་འཐད་དེ། རྣམ་འཁྱར་གྱིས་རྩོད་བྱས་པ་ངག་ལས་དང་།
ངན་སྤྲུགས་གྱིས་སོག་བཅད་པ་ལུས་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་
སྤྲོད་ལུགས་ལ་ངག་ལས་སུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་
ལས། ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྤྲོད། ཞེས་དེ་ལ་ངག་སྤྲོད་ཞིག་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ན་དེའི་ལུགས་ལ་འགལ་བྱུང་བོ། །དཔེ་སྟོན་སྟེ་པ་ན་རེ། བརྒྱབ་སེམས་
གཞོད་སེམས་ལོག་ལྟ་གསུམ་ལས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ལས་རྣམ་པ་
གསུམ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དགེ་སྦོང་ལ་ལ་བརྒྱབ་
སེམས་དང་ལྟན་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་ཡིད་
ལས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ལས་ཉོན་གཉིས་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་
ཡིན། ཞེས་མི་དགེ་བཅུ་སེམས་པ་འཇུག་པའི་གཞི་ཡིན་པས། ལས་ལམ་
ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། བྱི་མ་གསུམ་ལས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལས་བྱུང་པ་ལས། ལས་ཀྱང་ཡིན་ལ་བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོའི་ལམ་ཡང་

ཡིན་པས་ལས་ལམ་དུ་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་ཀྱང་གསུངས་སོ། ཁོ་ན་རེ། སེམས་
པ་ཡིན་ན་ལས་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལམ་རིམ་ལས། སེམས་པ་ནི་
ལས་ཡིན་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱས་
སྟེ། སློག་གཙུག་པའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གོ་
ཤུག་སོགས་ན་རེ། ལས་དཀར་དང་། དགེ་བའི་ལས་དོན་གཅིག་ལས་ནག་
དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། ཞེ་སྤང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་
ཏེ་སློག་གཙུག་པའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པ་བཏང་བའི་ལས་ཚོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། དཀར་པོའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རོ་བོ་སྦྱིན་པའི་ལས་ཡིན་པ་
གང་ཞིག་སྦྱིན་པ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ནག་བསམ་
པ་དཀར་ནག་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཤིང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་
ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ། ཉེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། ཁྱེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོན་འདོད་པའི་སས་བསྐྱེས་ཀྱི་དུག་གསུམ་བྱེ་བྲག་པ་
གཅིག་ལ་དགོངས་པས་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་
མི་གཡོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་གི་འཛིག་ལྟ་ཡོད་ལ། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་གཏི་མུག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་
ཚོས་ཅན། བསམ་པ་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་
བ་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱོར་བ་ནག་ལ་དངོས་གཞི་
དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གྲགས་ཚེད་དང་མཐུན་ཆེད་མ་བྱས་
པོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དཀར་ནག་འདྲིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཀུན་བཏུས་
ལས། བསམ་པ་ནག་ལ་སྦྱོར་བ་དཀར་བའམ། སྦྱོར་བ་ནག་ལ་བསམ་པ་

དཀར་བའོ། ཁྱིམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སན་སེམས་ཀྱིས་བྱ་སྒོ་བ་ལ་མཐོ་
འཚམས་པ་སོགས་ལས་ནག་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བར་མི་འགལ་བ་འདིས་ཤེས་
སོ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སན་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་དེ་ཆོས་ཅན།
དཀར་ཆོས་ཀྱང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་བའི་ལས་མ་ཡིན་པའི་རྩ་མཚན་
འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རིགས་རྒྱུ་ལས། སྤྱད་པ་ལས་
བདེ་བ་དཀར་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཁ་ཅིག
ཤལས་དཀར་དང་དཀར་བའི་ལས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད་པ་ནི། རྩོན་གྱི་མཁས་པ་
ཐམས་ཅད་ལས་མཛོངས་པའི་གཏམ་མོ། འདི་དང་མཛོད་ཀྱི་བཤད་པ་མི་
མཐུན་ཏེ། མཛོད་ལས། མི་དགེ་གཞུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། དགེ་བ་
ནམས་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། རྟག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། ཁྱིམ་ངོ་
བོའི་སྒོས་མི་འཛོག་པར་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་འདོད་པར་མི་དགེ་བཤུགས་ཆེ་བས་
མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་གཅིག་ཏུ་ནག་པ་དང་། འདོད་པའི་བདེ་འགྱུར་འཕེན་
བྱེད་པལ་ཆེར་མི་དགེ་བ་དང་འདྲེས་པར་ལྷན་ཞིང་། འབྲས་དུས་ཀྱང་བདེ་
རྒྱལ་འདྲེས་མར་སྦྱང་བས་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་དང་། གཞུགས་སུ་སྦྱེ་བ་
འཕེན་བྱེད་ནམས་གཅིག་ཏུ་དཀར་བར་འདོད་ཀྱང་། གཞུགས་མེད་མ་
བཤད་པ་ནི་འདིར་གང་ན་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལས་དང་། རྣམ་སྒྲིན་ཡང་བར་སྲིད་
དང་སྦྱེ་སྲིད་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ལུང་དེའི་དཀར་ནག་འདྲེས་མ་ལ་དགེ་བས་ཁྱབ་ཀྱང་། ཀུན་
བཟུས་ཀྱི་དེ་ལ་མ་ཁྱབ་པོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་སྒོང་ལ་སན་སེམས་ཡོད་པའི་
སྲོད་གཙོང་གྱི་ལས་ལ་བསམ་པ་དཀར་ལ་སྦྱོར་བ་ནག་པའི་ལས་ཀྱིས་ཁྱབ་
པར་ཐལ། དེད་དཔོན་སྟོང་རྩེ་ཅན་གྱིས་མི་ནག་མདུང་མུང་ཅན་བསད་པའི་

ལས་དེ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཀྱང་དགེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱལ། ཁ་ཅིག་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་སློག་གཅོད་ཀྱི་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། ས་མཐོན་
 བོ་ལ་ལུས་ངག་གི་བདུན་མ་གནང་བར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་དག་བྱེད་པ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བན་སེམས་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 བསད་པས་རང་གིས་བསོད་ནམས་འཕྲོ་སྒྲུབ་ན་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་
 མ་རིག་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱངས་པས་མི་དགེ་བར་འགྲོ་བ་དཔེར་ན་དགེ་སྲོང་
 མ་སྒྲོང་མས་ཆོམ་རྒྱན་དུག་ཅུ་བསད་པས་པམ་བ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག་མི་དགེ་བའི་ལས་གང་ཞིག་ཁྱམ་སྒྲིན་འབྱིན་ན་ཁྱམ་སྒྲིན་
 རྒྱུང་ངེས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱས་ལ་མ་
 བསགས་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱང་གཉིན་པོས་མ་བཅོམ་ན་ཁྱམ་སྒྲིན་ཚུད་
 མི་ཟ་བ་གང་ཞིག་ཏེ་མ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་
 པའི་ས་ལས་མ་ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམས་བཞིན་དུ་བྱས་ལ། མ་བསགས་པ་
 གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཏེས་པའི་ལས་ཡིན་
 བ་ཁྱམ་སྒྲིན་རྒྱུང་ངེས་ཡིན་པས་བྱབ་ཟེར་ན། མ་སྒྲིས་དགྲས་པ་བསད་པའི་
 མཚམས་མེད་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཚམས་
 མེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། མཚམས་མེད་དུ་འཇུག་བ་ལ་པ་མ་གྲིང་
 གསུམ་གྱི་སྒྲིས་པ་བྱུང་མེད་གང་རུང་ཡིན་ཞིང་། གསོད་མཁན་ཡང་ཟ་མ་
 སོགས་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་འདུ་ཤེས་མ་འབྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་བསམས་བཞིན་
 དུ་བྱས་ཏེ་དངོས་གཞི་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ངེས་པའི་ལས་ཀྱི་དོན་
 དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ས་ལས། ངེས་པའི་ལས་ནི་བསམས་

བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། བསགས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 རྩ་བར་འདྲོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རྒྱར་གྱུར་པའི་སེམས་པས་
 མཛོན་པར་འདུ་བྱས་པ་ནི། སེམས་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་
 སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྷར་སོར་མོའི་ཕྱེང་བ་དང་། མ་སྦྱིས་དག། ཞེས་
 སོགས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་ལས། གང་ཞིག་སྡོན་ཆད་བག་མེད་གྱུར་པ་
 དག། བྱིས་ནས་བག་དང་ལྡན་པ་ཉིད་གྱུར་ན། །ཟླ་བ་སྤྱིན་བྲལ་ལྟ་བུར་ནམ་
 མཛེས་ཏེ། །དག་འཕོ་སོར་འཕྱེང་མཐོང་ལྡན་བདེ་བྱེད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དཔུལ་བར་དར་གྱི་ཕོ་ལོང་བདེབ་པ་ཙམ་སྦྱིས་ཚུལ་
 བསྟན་པ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དེའི་ནམ་སྤྱིན་
 གྱི་དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེད་མ་ཐོང་ཡང་འབྲས་བུ་ཙམ་མ་ལུས་པར་དག་པ་
 མ་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །མ་སྦྱིས་དག་ལ་མཆོམས་མེད་
 མ་བྱུང་བར་ཐལ། ཡབ་མ་ཤི་གོང་ནས་གསོད་སེམས་ལོག་པའི་ཕྱིར། འོད་
 ལྡན་ལས། མ་སྦྱིས་དགས་གསོན་པའི་སྦྱ་ཞིག་ཡོད་ན་མགུ་བའི་རྩེ་སྦྱིན་
 པར་དམ་བཅས་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཤིན་དུ་གྱུར་བར་འོངས་པ་
 རྩམས་གྱི་སྦྱ་ཐོས་པས་ཤི་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱབ་སྟེ། སྤྱིང་རྩེ་སྦྱིས་ཀྱང་གསོད་སེམས་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས། རབ་
 ཏུ་སྤང་བའི་གནས་སྐབས་ན་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ནི་སྤྱིང་བཅེ་བའི་གནས་སྐབས་
 ན་ཡོངས་སུ་རྩོགས་ན་ཆུང་དུ་ཉིད་ཡིན་པས་མ་སྦྱིས་དག་ལ་མཆོམས་མེད་
 པ་ཆུང་དུ་ཉིད་བྱུང་བའི་འགལ་བ་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག །གང་ཟག་གཅིག་བསད་པས་མཆོམས་མེད་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་
 ཐལ། གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དག་བཙམ་བསད་པའི་དེ་བྱུང་བ་གང་ཞིག །པ་

བསད་པའི་དེ་ཡང་བྱང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དག་
བཅོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་མཚམས་མེད་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། གང་གིས་པ་དག་བཅོམ་པ་བསད་ན་ཡང་
མཚམས་མེད་པ་ནི་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། རྟེན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། ལུང་ལས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡང་སྟོ་གཉིས་ནས་སྟུས་པ་
ཅམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། འདུལ་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་མངོན་པ་བ་རྣམས་
གཙུག་ཕུད་ཅན་ལ་དག་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་མ་བྱང་བར་
འདོད་དེ། འོད་ལྗན་ལས། ལུས་གཅིག་ལ་དག་བཅོམ་པའི་ཆོས་མེད་པར་
ལོར་བས་བསད་ན་མཚམས་མེད་པར་འགྱུར་ན་མི་རུང་གི། འོན་ཀྱང་པམ་
པ་ནི་སུས་ཀྱང་བསྟོག་པར་དཀའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་
ལྟག་མ་རྣམས་འབྱུང་མི་འབྱུང་གི་བྱང་པར་ཡང་། མཛོད་ལས། མཚན་ནི་
གཞན་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར། གང་གི་སྟེ་མཚན་ལས་བྱུང་མ། སངས་རྒྱུ་
བརྟེན་པར་སེམས་ལ་མིན། བསྟན་འོག་དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན། ཞེས་
གསུངས་ཏེ་གོ་སྟོལ་ཡང་ཁ་ཅིག་དག་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ལ་མནར་
མེད་ཏུ་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱིས་བྱལ་པར་ཐལ། དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ལ་
དེས་བྱལ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མ་སྒྲིབ་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་ལ་ཡང་འཕེན་བྱེད་ལས་
ཀྱིས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། ཆེ་གཅིག་ལ་མཚམས་མེད་ཏུ་མ་བསགས་ན་གཅིག་
མ་གཏོགས་རྟོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལྟག་པའི་གཞོད་པ་
ལྟག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་བྱེ་སྟེའི་ལུགས་ཡིན་
ཞིང་། དེའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱང་མི་གཞོད་དེ། དབྱེན་གྱི་མཚམས་མེད་སྟོན་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་མ་ལྟར་ན་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མྱོང་འཇུར་གསུམ་ཆོ་དེ་དང་དེ་ལ་འགོ་བརྩམས་པས་ཆོག་གི། རྣམ་སྤྲིན་རྫོགས་མི་དགོས་པས་མཆོམས་མེད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་འཕེན་བྱེད་དུ་བཞག་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། མཐོང་དང་དགྲ་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །དེ་ལ་ཕན་གནོད་བྱས་པ་ཡིས། །འབྲས་བུ་འབྲལ་དུ་མྱོང་བར་འཇུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ལས་སྟོབས་ཅན་དུ་མ་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འཇུར་ཏེ། མིའི་སྤྱད་བསྐལ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ཀྱང་དཔུལ་བའི་སྤྱད་བསྐལ་གྱི་ཆར་མི་འགོ་བའི་ཕྱིར། མཛོད་འགེལ་ལས་སོ། །བྱི་སྤྲེལ་ལྟར་ན་ཆོ་དེ་དང་དེར་རྫོགས་དགོས་པས་ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་མེད་དེ། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འཇུར་སོགས་འཆོལ་བར་འཇུར་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་བྱེད། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་མཐོང་ཆོས་མྱོང་འཇུར་ལ་འཕེན་བྱེད་ལས་མེད་དེ། མཛོད་ལས། གསུམ་གྱི་རིས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད་ཅེས་མྱོང་འཇུར་བྱི་མ་གཉིས། མ་ངེས་པའི་ལས་དང་གསུམ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་ནས་མྱོང་འཇུར་འདྲིལ་ཚུལ་ཡང་བསགས་པའི་ཆོལ་ལྟོས་ནས་འདྲིལ་པ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་རིམ་གྱིས་པའི་བྱིར་མི་འོང་སྐྱེས་འདའ་བ་དེས་བྱིར་མི་འོང་མ་ཐོབ་གོང་དུ་དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར་གསུངས། དོན་གསང་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཁོ་ནའི་གོང་དུ་ཡང་སྐྱེ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་མཆོམས་རྒྱུ་རང་ལྷགས་མཛད་ཅིང་། རྟོར་བཟང་བ་སོགས་ཀྱང་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་བཞག་ནས་རྫོགས་བྱེད་དངོས་གཞི་ལ་ལྟོས་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན་མ་ངེས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྲེལ་མའི་གསུང་དང་བསྐུན་

ན་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་མེད་དམ་སྟུམ་སྟེ་དབྱད།

རང་ལུགས་ལ། རང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཡུལ་ལ་གཡོ་
 ཞིང་སྒྲུལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པས་རབ་རྩ་བྱེ་བ་དེ། ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
 ལས་ལ་བག་ཆགས་ཡོད་དེ། བརྩ་པ་སྲིད་པ་བག་ཆགས་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བག་ཆགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་སྲིད་པའི་
 མིང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འདི་ཙམ་དབུ་སེམས་ཀྱན་མཐུན་
 པར་དབུ་མའི་མཐའ་དབྱེད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ལ་
 སྟོང་བའི་སེམས་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བཞག་པའི་བྱིར་རོ། །རང་གི་རྩུའི་
 ཀྱན་སྟོང་ཐོག་མའི་མ་རིག་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སྲིད་པར་འཕེན་
 བྱེད་གྱི་སེམས་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཉིས་པ་འདུ་བྱེད་གྱི་ལས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྟོ་གསུམ་གྱི་གསུམ་དང་། རོ་བོའི་སྟོས་དཀར་
 བའི་ལས་སོགས་གསུམ་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྟོས་འདོད་པའི་བདེ་འགོ་དང་།
 ངན་འགོ་དང་། ཁམས་གོང་མར་འཕེན་བྱེད་གྱི་བསོད་ནམས་དང་། བསོད་
 ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་གསུམ་བཤད་ཀྱང་། བསོད་ནམས་
 མ་ཡིན་པ་ལ་འབྲས་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་གསར་དུ་བསགས་པའི་མི་
 དགེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་འཕེན་བྱེད་ལས་སུ་མ་ངས་ཤིང་། སྦྱིར་མི་གཡོ་བའི་
 ལས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཞིབ་ཆ་དགོས། མི་གཡོ་བའི་དོན་
 ཡང་། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དག་
 ལ་འདིས་གཡོ་བར་མི་རྣམས་མི་གཡོ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་
 དེ་དག་གིས་མི་བསྐྱུལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟར་རམ། རྣམ་སྒྲིན་ཁམས་དང་
 འགོ་བ་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་ལ་ཡང་བཤད་དོ། །སྦྱེ་བ་འབྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་

ལས་གཅིག་གིས་ལུས་དུ་མ་འཕེན་པ་མ་འགགས་པ་རྩ་ཐུན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོ་
 རང་སངས་རྒྱུ་སྟེང་གནས་བསམ་ཤེས་ལ་བསོད་སྟོམས་གཅིག་ཕུལ་བས་
 ལྟར་ལན་བདུན་དང་། འཁོར་བསྐྱར་དུ་ལན་བདུན་སྟེས་ནས་མཐར་ཐུག་ཏེ་
 རིགས་སུ་སྟེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལས་དུ་མས་ལུས་གཅིག་འཕེན་པ། མི་པལ་
 བར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་དུ་མ་ལ་སྲིད་ལེན་ཆར་གཅིག་གིས་གསོས་བདེ་བ་
 བས་འཁོར་བསྐྱར་དུ་སྟེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཅིག་གིས་གཅིག་འཕེན་པ་
 དང་། དུ་མས་དུ་མ་འཕེན་པ་གཉིས་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་
 དུས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མཐོང་ཆོས་ཐོང་འགྱུར་སོགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། སྟེས་ནས་
 ཐོང་འགྱུར་ལ་ཡང་མཆོམས་མེད་ལྟ་དང་། རིམ་བཞིན་དེའི་ཆར་གཏོགས་
 ཉེ་བའི་མཆོམས་མེད་ལྟ་ཡོད། བསགས་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ནས་བྱས་ལ་མ་བསགས་
 པ་སོགས་བཞི། དང་པོ་ལ་ཡང་། སའི་དངོས་གཞིར། མི་ལམ་དང་། མ་ཤེས་
 པ་དང་། བསམས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱག་པོ་མིན་ལ་རྒྱུན་ཆགས་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཁོར་བ་དང་། བརྟེན་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་
 དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་། འགྲོད་པས་བསལ་བ་
 དང་། གཉེན་པོས་བསལ་བ་སྟེ་བརྟེན་གསུངས་ལ། བསྐྱེད་པར། མི་མཁས་པས་
 བྱས་པ་དང་། མི་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་
 བཞིན་དུ་བྱས་པ་དང་། ལན་གཅིག་ཁོ་ན་བྱས་ཤིང་སྟོབས་བཞིས་སྒབ་མོར་
 བྱས་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ཆགས་བྲལ་གྱིས་ས་བོན་ཉམས་སྦྱང་པ་དང་།
 འདས་ལམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་སྟེ་བརྒྱད་གསུངས་སོ། །བསགས་
 ལ་མ་བྱས་པ་ནི། གསོད་སེམས་ཡུན་རིང་བརྟམས་ཀྱང་སྟོག་མ་བཅད་པ་
 དང་། བྱས་བསགས་ཆང་བ་ནི། སྦྱོར་དངོས་མཐུག་གསུམ་ཆང་བའི་སྟོག་

གཙོད་ཀྱི་ལས་ལྟ་བུ། མ་བྱས་མ་བསགས་པ་ནི། གསོད་སེམས་སྐད་ཅིག་
བྱས་ཀྱང་འགྱོད་པས་བཅོམ་པ་ལྟ་བུའོ། ཡིད་ལས་ལ་ཟུ་གཉིས་པ་མེད་
ཅིང་། དང་པོ་ལས་ཀྱང་ཆེད་དུ་མ་བྱས་པ་དང་། མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱས་
པ་གཉིས་མེད་པར་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །ལས་སོ་སོའི་སྒྲིབ་བས་ནམ་
མེན་དང་། དངོས་གཞིས་རྒྱ་མཐུན། མཐུག་གིས་བདག་འབྲས་འབྲིན་པར་
མཛོད་ལས་གསུངས་ཤིང་རྒྱ་མཐུན་ལ་ཡང་བྱེད་པ་རྒྱ་མཐུན་དང་། མྱོང་བ་
རྒྱ་མཐུན་གཉིས་གསུངས་སོ། །

ཚོད་སྒྲོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསོད་སེམས་ཡུན་རིང་བརྟམས་ཀྱང་སྟོག་
མ་བཅད་པའི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། ཡིད་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཡིད་ལས་བསགས་ལ་མ་བྱས་
པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། འདི་གཙོད་སེམས་བྱས་བསགས་
ཆང་བའི་ལས་ཡིན་ཀྱང་སྟོག་གཙོད་བསགས་ལ་མ་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདིས་མཚོན་ནས་མི་ལམ་ན་བྱས་པ་མངོན་ཞེན་གྱིས་གསོས་མ་
བདབ་པའི་བྱས་ལ་མ་བསགས་པ་དང་། གསོས་བདབ་པའི་བྱས་བསགས་
ཆང་བ་རྟམས་ཀྱང་ཡིད་ལས་སུ་འགོ་བཤེས་པར་གྱིས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་
ལམ་གྱི་ལས་ལ་བྱས་བསགས་ཆང་བ་མེད་པར་ཐལ། བསྟུ་བས་དེ་བྱས་
ལ་མ་བསགས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ལས་མེད་ལ་སོགས་
ལྟ་ཀ་ཡི། ཞིས་སོགས་དབྱ་སེམས་ཚོད་རྩལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་
ཁམས་མེད་སོགས་བཤགས་སྟོམ་གྱིས་དག་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་
པར་བྱེ་སྐྱས་འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱབ། ཉགས་བྱབ་སྟེ། བྱབ་མཐའ་གོང་
མས་འདག་པར་བཤད་པ་ལས་འབྲས་ལ་སྐྱར་འདེབས་སུ་འཇུག་ཞེས་སྒྲོན་

བཛོད་པར་རྟོག་གི་འབར་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དབྱ་
 བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མཛོད་ལས། མི་དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་
 མེད་དང་། རྟོ་ཆ་མེད་པའོ། ཞེས་དེ་གཉིས་མི་དགེ་བའི་ས་མང་དུ་བཤད་
 པ་ལྟར་ཀུན་བདུས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མི་དགེ་བ་
 ཡོད་ཀྱང་མི་དགེ་བའི་སེམས་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལས་སེམས་
 པ་ཡིན་བཞིན་པར་འགོ་ན་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོས་ལས་འགགས་ཀྱང་འབྲས་
 གུ་འབྱིན་རྩས་པའི་སྦྱོན་སྦྲོང་སྣ་ཆོགས་མཛད་པ་འབྲེལ་མེད་པར་འཇུར་
 རོ། ཡང་ཁ་ཅིག་གོང་འཕོ་དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུན་ཁྲགས་ཆོས་ཅན།
 དངོས་གཞི་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། གོང་མར་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་
 རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། སྟེལ་སྟོམ་གྱི་ནང་ཆོན་
 གནས་གཙང་གི་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་སུ་བསྐྱུར་རྒྱའི་འབྲས་སུ་ཆེ་བར་
 འཕེན་བྱེད་ལས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་གསང་ལས། མི་གཡོ་བའི་
 ལས་བསམ་གཏན་སྟེལ་མ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གནས་གཙང་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཅམ་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིན་གྱི་
 གནས་གཙང་སྟེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་མི་བཞག་གོ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་
 མཁྱེན་ལྷ་མའི་གསུང་དུ་མ་དང་འགལ་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་
 སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་སྟེ་སྲིད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ལས་
 གཅིག་གིས་འཁོར་བསྐྱུར་སྟོང་འཕངས་པའི་དང་པོ་དང་། ཐ་མ་འཕེན་
 བྱེད་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། དེའི་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། སྣ་
 མ་གང་དང་གང་འཕངས་པ་དེ་འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འཇུར་བའི་ཕྱིར་

ཏེ། འདུ་བྱེད་དང་བརྩུ་པ་སྲིད་པ་ལ་མུ་བཞི་བཅི་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་
ཁ་ཅིག ཁྱེད་ཀྱི་ནམ་མཁུ་ལ་བྱུང་མེད་ཀྱི་སྒྲེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཟླ་
སྟོད་གསུམ་པ་ཞིག་ཆོག་ཚུབ་ཀྱི་དབང་གིས་སྒྲེ་བ་ལྔ་བརྒྱར་བྱུང་མེད་དུ་
ལྷུར་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། སྒྲེས་པར་འཕེན་བྱེད་དེ་དེར་
བསྒྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཆེ་ཐུང་ཅུར་ལྷུར་པ་དང་ཆེ་ཐུང་
མི་གཅིག་པ་སོགས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག མཚམས་
མེད་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་དངོས་གཉིས་ཀའི་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་བསད་པའི་
མཚམས་མེད་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་དག་བཅོམ་བསད་པའི་མཚམས་མེད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ། ཡང་ཁ་ཅིག ཀུན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ལ་འོངས་སྟོད་པ་མེད་པར་ཐལ། ལས་མ་བྱས་པ་དང་མི་འཕྲད་པའི་ཕྱིར་ན་
མ་བྱབ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ལལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་ས་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་དུ་
བྱངས་པ་ལས་དེ་འབྲ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ལམ་རིམ་ལས་ཀྱང་། རྟོན་
པས་ཆོགས་གྲངས་མེད་པ་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་འོངས་སྟོད་པ་ནམས་
ཀྱིས་དེའི་རྒྱ་ཐམས་ཅད་བསགས་མི་དགོས་ཀྱང་ཆ་གཅིག་བསགས་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ནམ་ཤེས་
ཆོགས་དུག་ཡོད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་འདི་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཞེ་
ན། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་གོ། ཞིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་
སྟེ། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དུག་གི་གནས་ཡིན་པས་དེ་
ལ་དགོངས་ཤིང་། དབུ་མ་པ་ལྟར་ན་གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་སྟོས་པའི་སྒྲ་ལ་

ནམ་ཤེས་སྤྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ཁ་
ཅིག་འདི་སྤྱི་རི་བཞིན་དུ་འདོད་དེ། གང་སྟེལ་ལས། སྤྱི་བ་བར་མ་ཡང་
ནམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བཤད་ན་ནམ་པར་ཤེས་
པ་གང་ཞེ་ན། ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་དུག་གོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་འཐད་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བར་དོར་འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ཅིའི་ཕྱིར་
ནམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུ་གྱིས་སྤྱི་བ་བར་མའི་མིང་དང་གཟུགས་ནམ་པར་
མ་བཞག་ཅེ་ན། འདུ་བྱེད་ནི་སྤྱི་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱེ་སྤྱི་བ་རྒྱུ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ལས་ཀྱི་
བག་ཆགས་བསྟོ་གཞིའི་ནམ་ཤེས་ཁས་ལེན་ཟེར་ན། འོ་ན། མདོ་སྟེ་པས་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཐོབ་ཅེས་པའི་དོན་ཐོས་བསམ་སོགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་
སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་སྤིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱོགས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་
བབྱང་བ་ལ་བྱེ་སྤྱི་བ་སྟོན་མ་བཟོད་པར་ཐལ། དེས་བག་ཆགས་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ས་བོན་
རུས་པའི་བྱད་པར་གྱིས་མཆན་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེས་སུན་འབྱིན་
པར་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་བག་ཆགས་མི་འདོད་ཀྱང་ས་
བོན་འདོད་ཟེར་བ་ཡང་དབྱད་དགོས་དེ། དབྱ་བཙམ་པའི་རྒྱུ་ལ་ཉོན་
མོངས་སྤྱི་བ་ས་བོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་མ་ལས།
རུས་པ་དང་། ས་བོན་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དོན་གཅིག་གོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཤེས་སྤྱི་བ་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་མི་རུང་
ངོ། གཞུན་ཡང་། ཚཤེ་ལས། གལ་ཏེ་སྤིན་པའི་དུས་བར་དུ། གནས་ན་

ལས་དེ་ཉག་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་འགག་ན་འགག་གྱུར་པས། །འབྲས་དུ་རི་
ལྟར་སྐྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་ལྟར། གཞན་སྟེས་བཅད་པའི་ལན་དུ་བྱེ་སྟེ་
ཁ་ཅིག་ཐོབ་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཚུད་མི་ཟ་བ་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྒྲོན་སྤོང་བྱེད།
ཁ་ཆེ་བ་དང་མདོ་སྟེ་པས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི།
རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས། ཐལ་འགྱུར་བས་ཞིག་པ་ཁས་སྒྲངས་ནས་
སྒྲོན་སྤོང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེ་སྟེས་དེ་ལྟར་འདོད་དགོས་པ་བག་
ཆགས་ཁས་མ་སྒྲངས་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་
དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་བཅུ་པ་སྟེང་པའི་བར་དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་མ་ཐག་ཁོ་ནར་འདོག་ཟེར་ན། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་དེ་ཆར་
གཅིག་པའི་མིང་གཟུགས་ཀྱི་བར་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། གནས་སྐབས་པའི་
བཤད་པ་གྲུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་རིགས་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་པའི་ནམ་ཤེས་ལ་འབྲས་
དུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་ནམ་ཤེས་ཞེས་པའི་ནམ་ཤེས་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་བྱི་མ་
དོན་གཅིག་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། འདུ་
བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོམས་པའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་
གྱིས་ཡིན་གྱི། ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་དུས་ཀྱི་ནམ་
ཤེས་དང་། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཡལ་མཐའ་
ཡང་འཆི་སྟེང་བར་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཞི་པ་མིང་གཟུགས་དུས་མཉམ་

དུ་གྲུབ་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་མིང་གཟུགས་རྣམས་རྒྱན་གྱིས་འཇུག་སྟེ། རྣམ་
མཁའི་བར་དུ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་པའི་རྒྱན་རྫོང་སུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་ལུང་སྣ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟེན་འབྲེལ་
མདོ་འབྲེལ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་གསུམ་པ་ལ་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མེད་
གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་རྒྱལ་གྱི་ས་ལུ་ལྗང་པའི་འབྲེལ་པ་ལས། སྲིད་པ་
བར་མའི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་དང་པོར་མིང་གཟུགས་མདོན་པར་འགྲུབ་
པ་ཞེས་དང་། ཀཤིའི་འབྲེལ་པར་ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱ་གུ་མདོན་པར་འགྲུབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ལྟར་ན་ཡང་མེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་
བཞིན་དུ་ཆད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ལས་བཀག་པར་སྤྲོ་བ་ནི་ལྟན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་འགལ་འདུའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྒྱ་དུས་དང་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་གཉིས་རྫོང་རྒྱན་ཐ་དད་ཟེར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་འབྲེལ་ལས།
འདུ་བྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟོས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྲིད་པ་བར་མའི་
རྒྱན་གྱིས་མའི་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དཔགས་ན་སེམས་
ཅམ་པས་འབྲས་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་དེས་བྱུང་པར་འདོད་དགོས་
ལ། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འདོད་དོ། །འོན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་
ན་ལས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོ་གཞི་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ས་
མཚུངས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ཀྱི་

བག་ཆགས་བསྒོ་གཞི་དང་། འཕང་འབྲས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྟུས་པའི་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ནུམ་ཤེས་དེ། གསུམ་པ་ནུམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་ལམ་རིམ་ལས། འདྲིར་གཙོ་བོ་ནི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་
 རྣམས་ལྟར་ན་ཀུན་གཞི་ཡིན་ལ། ཁས་མི་ལེན་པ་རྣམས་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངོས་འཛིན་མི་མཐུན་ཞིང་། དེ་བྱེ་ན། རྒྱ་དུས་
 དང་། འབྲས་དུས་ཀྱི་དེ་གཉིས། ས་མཚམས་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་བྱང་
 པར་སྐར་བཤད་ཟིན། ཚྷོད་སྟོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱེ་སྟེས་བག་ཆགས་འདོད་པར་
 ཐལ། མཛོད་ལས། བསྒོ་མ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒོ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། གནས་
 བརྒྱད་པར། དན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་
 པར་བག་ཆགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་འཕགས་སེང་སོགས་ཀྱང་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཀུན་
 གཞིར་བཞེད་པར་ཐལ། ཉི་སྟང་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཤེས་བྱ་རྣམ་པ་བཅུས་བསྟུས་པའི་ཞེས་སོགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་སྟུང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 བག་ཆགས་བརྟེན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱབ་སྟེ། ཡིད་ཤེས་
 ལ་དེའི་ཐ་སྟད་མཛད་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེའི་ཐ་སྟད་ཅམ་གསུངས་ཤིང་། སྟུགས་ལས་ཀྱང་དེ་འདྲ་
 གསུངས་པ་རྣམས་ཀུན་གཞི་དངོས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བཤམ་གྲུབ་ཀྱི་
 བརྟག་གཉིས་རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་གཞི་དང་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་རྒྱུད་དང་
 གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དུ་མ་ལས་གསུངས་པ་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཉིད་ལ་ཀུན་གཞི་
 དང་། རྒྱང་ལ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ཐ་སྟད་མཛད་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ཆོག་ཅམ་

གྲིས་འབྲུལ་བར་མི་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་འཕངས་པའི་
འབྲས་བྱ་བཤད་པ་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ནི། རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་གསུམ་པ་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་གི་ས་བོན་སྒྲིན་པའི་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞིག ལས་
དེས་འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞིའི་དང་པོའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་
པའི་སྤང་བོ་དེ། བཞི་པ་མིང་གཟུགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཆན་
ཉིད། དབྱེ་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། བྱི་མ་
འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ཡོད། དེ་ལ་ཡང་དབྱེ་བ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་
ལྷ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་འབྱུང་བཞིའི་ཁམས་དང་། སྦྲ་མ་གཏོགས་
པའི་འབྱུང་འཁྱར་བཞི་སོགས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། ས་མཆོམས་ནི། སའི་
དངོས་གཞིར། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་གྲིས་མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་
ལ། མིང་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་གྲིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། ད་ལྟར་
གྱི་དུས་ན་ཆོ་འི་སྲིད་བར་མདུང་བྱིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་འཇུག་གོ། ཞེས་པ་ལྟར་
ཡིན་པས་མདོ་འབྲེལ་ལས། མིང་དང་གཟུགས་ནི་སྦྲེ་མཆོད་དུག་ལ་ཐུག་
པའི་བར་དུ་ཡིན་གྱི། དེ་བན་ཆད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྦྲེ་
མཆོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་མདོ་ལས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མིང་གཟུགས་ལ་དགོངས་
སོ། གཤམ་ཉེ་ལྷ་པའི་སྡོན་དུ་མ་གྲུབ་ན་བཞི་པར་མི་རུང་སྟམ་དུ་མི་སེམས་ཉེ།
འདིའི་གངས་ནི་མདོ་ལས་བསྟན་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་
ན་བཞི་པ་སྲིད་པ་ཞེས་བཤད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་གི་ས་བོན་
སྒྲིན་པའི་སྦྲེ་སྲིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྫོགས་པའི་སྤང་བོ་གང་ཞིག ལས་དེས་
འཕངས་པའི་ཡན་ལག་བཞིའི་གཉིས་པའི་རིགས་གནས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་

པའི་སྤང་པོ་དེ། ལྷ་པ་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ལྟས་
དང་ཡིད་ནི་དང་པོ་ནས་ཡོད་པས་འདིའི་མཚམས་རྩུས་སྦྱེས་མ་གཏོགས་
པ་གསུམ་ལ་སྦྱེ་མཆེད་དང་པོ་བཞི་ཅི་རིགས་གྲུབ་པའམ། དེའི་ཆོད་དུ་
སྤེལ་པ་ནས་འཛོག་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་བྱེ་སྦྱས་
འདོད་ཚུལ་ནི། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་དབང་པོ་ཆང་ལ་ཁ་ཅིག་དབང་པོ་
མ་ཆང་སྟེ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ལས་མང་བའི་ཕྱིར་དང་། འཕེན་
པར་བྱེད་པའི་ལས་འབྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་འགའ་ཡང་དབང་པོ་མ་
ཆང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྦྱེ་མཆེད་དང་པོ་བཞི་རྫོགས་འབྲས་ཁོན་ཡིན་
ལ་མི་དང་རིས་མཐུན་པའི་ལྟས་དང་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་སྦྱི་ཙམ་པ་འཕངས་
འབྲས་སུ་འདོད་དོ། །ཡན་ལག་ལྷ་པའི་ཡུལ་དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་འདུས་
པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡུལ་ཡིད་འོང་སོགས་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་གྱིས་གཙོད་པའི་
རྟེན་ལེན་གྱི་སྤང་པོར་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། དུག་པ་རེག་པའི་མཚན་
ཉིད། འཕེན་བྱེད་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕངས་འབྲས་རེག་པ་དུག་
ཀ་ཡོད་ཀྱང་། འཕས་གོང་ན་སས་བསྐྱས་ཀྱི་དྲི་རོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་དང་
ལྷའི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་གཉིས་མེད་ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་གྱི་མིག་
ན་ལྟས་ཀྱི་རེག་པ་གསུམ་ཡང་དང་པོའི་སས་བསྐྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྟོག་
དཔྱད་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་འབྱུང་ཞིང་། གཉིས་པ་ཡན་ལ་རྟོག་དཔྱད་
མེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱིར་རེག་པ་ལ་སེམས་བྱུང་རེག་པ་དང་། རེག་བྱ་དང་། ཡུལ་
དབང་ནམ་ཤེས་གསུམ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ངོ་བོར་འདུས་པ་ལ་རེག་པར་
བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་རེག་པ་དངོས་ནི་དང་པོ་ཡིན་ཀྱང་། ས་ལུ་ལྷང་
པས་གསུམ་པ་ལ་གསུངས་པ་ནི་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་བཏགས་པའོ། །

རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་རྒྱག་པ་རེག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་དེས་
ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་ཡུལ་གསུམ་ཅི་རིགས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཚུང་བའི་
ཚུང་བར་རྒྱར་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ། བདུན་པ་ཆོར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་
གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་གསུམ་གང་སྦྱིས་ན་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པ་སྦྱེ་བའི་
རིགས་གནས་གྱི་སེམས་བྱུང་ཚུང་བ་དེ་ཆོར་བ་བདེ་བའི་མཆན་ཉིད། དེས་
གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་སྟེ། འདིར་སྟོམ་བཅོམ་ལ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ཆོར་
བདེ་ཚུང་ཆེ་འབྲལ་འདོད་སྦྱེ་བས་མ་ངེས་སོ་སྟམ་ན། འབྲལ་འདོད་དེ་ནི་
བདུན་ཤེས་བཞིན་ལས་སྦྱིས་པ་ཡིན་གྱི་ཆོར་བ་དེ་ལས་མིན་པས་མི་གཞོད་
དོ། ཆོར་བ་དེ་དག་ལས་བཏང་སྟོམས་ནི་དགེ་མི་དགེ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་
སྟོན་ལ་ཡོང་སྟེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་གྱི་ཆོར་བ་ཐམས་ཅད་བཏང་
སྟོམས་ཡིན་ཅིང་། མི་དགེ་བའི་དེ་ལ་ཡང་ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་དེའི་
འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་འདོག་ཅིང་། འདིར་ཡང་དཔུལ་བར་སྦྱིས་ནས་དེའི་སྤྱག་
བསྐལ་མ་ཚུང་བ་གཅིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་
གྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ཆོར་བ་ཡིད་ཆོར་ཁོ་ནར་འདོད་པ་སོགས་རེག་པ་དང་འབྲ་
ལ། གོང་འོག་མི་མཐུན་པའི་ཆ་འདི་ཡོད་དེ། མཛོད་པས་ངན་འགྱོར་འཕེན་
བྱེད་གྱི་འཕངས་འབྲས་ལ་རེག་ཆོར་དང་པོ་ལྔ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་འདིར་
འབྲས་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནར་འདོད་པས་འཕངས་འབྲས་ལ་
ཆོགས་རྒྱག་ཀྱི་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་རྒྱ་བཤད་པ་ལ། སོ་སའི་ངོ་སོ་ནི། ཆོར་བ་
གསུམ་གང་རུང་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱིས་ཤིང་། བདེ་བ་དང་མི་འབྲལ་བ་དང་
སྤྱག་བསྐལ་དང་འབྲལ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལས་མི་ཉམས་པ་ཅི་རིགས་

སྲུ་སྲེད་པའི་རིགས་གནས་གང་ཞིག་ཁྱེད་གཅིག་པའི་ལེན་པ་འདྲེན་བྱེད་
 གྱི་འདོད་ཆགས་དེ། བརྒྱད་པ་སྲེད་པའི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ཚེར་བ་ལ་ཡན་
 ལག་འདུན་པ་ཞེས་སྒྱུར་བ་མ་དག་པར་མངོན་ཏེ། དེ་ནི་ཆོ་སྤྲུལ་མའི་ལས་ཀྱི་
 འཕངས་འབྲས་ཡིན་པས་སྲེད་སོགས་ཉོན་མོངས་དང་མཚུངས་ལྡན་མི་རུང་
 ཞེས་འོག་ནས་ཀྱང་བཤད་ཅིང་། སྲེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཚེར་བ་ནི་སྲེད་པ་ལྟར་
 རྒྱུ་བ་བྱི་མའི་སར་གཏོགས་དགོས་པ་ཁམས་སོ་སོའི་སྲེད་པའི་མཚན་ཉིད་
 གྱིས་ཀྱང་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། ས་གང་ཡིན་
 པའི་ཚེར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྲེད་པའི་རྒྱུན་ཡིན་ནོ། ཞེས་
 པ་ལྟར་འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས་སོ། །དབྱེ་བ་དམིགས་ལུལ་
 དང་། ཁམས་ཀྱིས་བྱེ་ན་གསུམ་གསུམ་དང་། སྒྱིར་སྲེད་པ་ཅམ་ལ་འདོད་
 སྲེད་སོགས་གསུམ་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ཡང་ཚེས་མངོན་པར། འདོད་པའི་སྲེད་
 པ་འདོད་སྲེད། ཁོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྲེད་པ་སྲིད་སྲེད། སྤང་པོ་རྒྱུན་ཆད་པར་
 སྲེད་པ་འཛིག་སྲེད། ཅས་འཆད་ཀྱང་ལུགས་འདིར་རྣམ་འབྲེལ་ལྟར་བདེ་
 བཅོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་སྲེད། ལྷག་བསུལ་དང་འབྲེལ་འདོད་ཀྱི་འཛིག་སྲེད།
 རྒྱུ་གནས་ཀྱི་ལུས་སོགས་འདོད་པའི་སྲིད་སྲེད་ཅས་འདོད་དོ། །དེ་ལས་དང་
 པོ་གཉིས་ལ་བརྒྱད་པ་སྲེད་པ་རེ་ཡོད་ཀྱང་བྱི་མ་ལ་མེད་དེ། བརྒྱད་པ་སྲེད་
 པ་ནི་ཚེར་བ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ནས་འབྲེལ་བའམ་མི་འབྲེལ་བར་འདོད་ཅམ་
 ཡིན་ལ། དེའི་བྱིར་དུ་འདོད་ཡོན་དང་། ལྟ་བ་སོགས་ལ་ཆགས་པ་དང་། མ་
 འོངས་པའི་སྲིད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་ནི་སྲེད་པ་དེ་ཉིད་འཕེལ་ཏེ་ལེན་
 པར་འཕོས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཀམ་མའི་མདོ་འབྲེལ་ལས། ལྷག་པའི་
 དངོས་པོ་ལ་སྒྲོན་པའི་རྣམ་པ་ནི་ལེན་པའོ། ཞེས་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས།

སྲིད་འདོད་རྒྱ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། མི་ནམས་ཡུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི། ཡོངས་
འཛིན་དེ་ཐོབ་བསམ་པས་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དགུ་པ་
ལེན་པ་སོགས་སྲིད་པ་གཞན་ལ་ཆོར་བར་དམིགས་པས་མ་བྱལ་བ་ཤེས་
སོ། འོན་ཀྱང་སྲིད་པ་ལ་ཆོར་བ་གསུམ་གང་རུང་གིས་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་
པ་དགོས་ལ། གདུང་བས་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་ནས་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་
སྲིད་པ་སྦྱེས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པ་མིན་ནོ། བཏང་སྦྱོམས་ཀྱིས་མི་འབྲལ་བར་
སྲིད་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ།
འདོད་པའི་བཏང་སྦྱོམས་ཀྱིས་ཀྱང་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྲིད་པའི་རྒྱུན་
ལོན་བྱེད་པར་མདོ་འབྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་བརྒྱད་པ་སྲིད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བྱང་
ཞིང་། ཆོར་བ་ཅི་རིགས་དང་ལྡན་པའམ་འབྲལ་བའམ་མི་འབྲལ་བའི་ཆེད་
དུ་འདོད་ཡོན་སོགས་ཅི་རིགས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་སློན་ནས་རང་དང་
ཆར་གཅིག་པའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་སྲིད་པ་དེ། དགུ་པ་ལེན་
པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཆོ་འདི་ཙམ་གྱི་བདེ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱིས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་བའི་རབ་
བྱང་སོགས་ཕྱི་མའི་དོན་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱང་ལོག་པར་བྱགས་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་ལྟ་བ་དང་། ལྟལ་བྱགས་དང་། བདག་སྦྱོར་ཉེ་བར་ལེན་པ་གསུམ་
གསུངས་སོ། ཇི་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ནི། ཅུ་ཤེ་རྒྱུ་ཆེན་ལས། འདོད་
ཡོན་ལྡ་དང་། འཇིག་ལྟ་མ་གཏོགས་པའི་ལྟ་ངན་ནམས་དང་། ལྟ་ངན་འབྲེལ་
བའི་ལྟལ་བྱིས་བརྒྱལ་བྱགས་ངན་པ་དང་། འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་བཞི་ལ་
དམིགས་ནས་འདུན་ཞིང་ཆགས་པ་ཞེས་ལྟལ་བྱགས་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་པའི་

དམིགས་པ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་ངན་པ་གསུམ་པའི་དམིགས་པར་གསུངས་ལ།
སའི་དངོས་གཞིར། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་གང་ཞེ་
ན། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་འདུན་པ་དང་།
འདྲོད་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་མི་
འགལ་ལམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །འཇིག་ལྷ་ལ་བདག་སྤྱོད་ཞེས་བཏགས་པའི་
དགོས་པ་ནི། མདོ་འགྲེལ་ལས། བདག་ཏུ་ལྷ་བ་ནི་གཞི་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ལ་བདག་གོ་ཞེས་སྤྱོད་བཏགས་པ་
ཡིན་ནོ། ཞེས་ཞེན་པ་ཅམ་དུ་གོ་ཆེད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །འདིས་འཕྲུལ་
ནས་འཇིག་ལྷ་བདག་སྤྱོད་ཉེ་བར་ལེན་པར་མི་བརུང་སྟེ། བྱེ་སྤྱོད་ཉོན་མོངས་
ཐམས་ཅད་ལེན་པ་འདི་བཞིས་བསྟུན་པར་འདྲོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་
བདག་སྤྱོད་ཉེ་བར་ལེན་པ་འདྲོད་པ་འདྲོད་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཐུབ་བསྟན་བྱེ་དོར་སོགས་ལས་འདུན་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། འདྲོད་
ཆགས་གཉིས་སེམས་བྱུང་རིགས་ཐ་དད་པར་གསུངས་པ་ཡང་བྱི་མར་སྡེ་
མས་མ་བྱུང་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་འཕེན་བྱེད་ལས་ལ་སྲིད་ལེན་གྱིས་
གསོས་བཏབ་སྟེ་ཡང་སྲིད་འབྲུབ་པའི་རྒྱུ་པ་མཐུ་ཅན་དུ་སོང་བའི་རིགས་
གནས་ཀྱི་ལས་དེ་བརྟུ་པ་སྲིད་པའི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྒོས་པས་
མཚམས་མེད་སོགས་ལས་སྟོབས་ཅན་འགའ་ཞིག་ཐུབ་ཅམ་ནས་བརྟུ་པ་
སྲིད་པ་ཡིན་པ་སྟུད། དེས་ན་སྤྱིར་བཏགས་སུ་བཤད་པའང་སྲིད་ལེན་
གྱིས་གསོས་པའི་སྲིད་པ་གཞིར་བཞག་པ་ཤེས་སྟེ། འདི་ལ་བར་སྲིད་དང་
སྟེ་སྲིད་འབྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། བརྟུ་པ་སྲིད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་

ཡིན་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཉེར་འགྲོའི་ཕྱིར་མི་འོང་སོགས་མངོན་པར་འགྲུབ་
པའི་ཀུན་སྦྱོར་དང་། རྒྱུ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་སྤངས་མ་སྤངས་ལ་མུ་བཞི་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། མཚམས་མེད་དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཀྱི་སྲིད་ལེན་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དང་པོ་ནས་
འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོར་སོང་བེན་ལ། དེ་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུ་སྲིད་
གཞན་གྱིས་ཆོད་པར་འབྱུང་བ་འདིའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཞིང་། འགྲུབ་
བྱེད་གསུམ་གྲུབ་ནས་གྲུབ་འབྲས་གཏན་མི་འབྱིན་པ་ནི་སྦྱིར་ཡང་སྲིད་
དེ། བར་དོ་ནས་ལྷོག་པ་ཀུན་བརྟུས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་
ནམས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག །རྒྱུ་བ་འགྲུབ་པ་སྲིད་ལེན་ལ་ལྟོས་པར་མ་
ངས་ཏེ། དཔུལ་བའི་སྤྱག་བསལ་ལ་སྦྱོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱག་བསལ་
གྱིས་མནར་ཏེ་ལུས་འདོར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་སྤང་པོ་ལ་སྲིད་པ་མེད་
ཀྱང་རྒྱུ་བ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལམས་གོང་མ་ནས་འདོད་པར་རྒྱུ་བའི་
སྤྱོད་ལ་ཏུ་འདོད་ཉོན་མངོན་གྱུར་འབྱུང་ན། མཛོད་ལས། ས་འཕྲོས་ཉམས་
པ་དག་གིས་གཏོང་། །ཞེས་ས་འཕྲོས་པས་གཏོང་བར་བཤད་པ་དེ་བཞག་
ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་སྦྱོན་མེད་དེ། འཆི་ཆོ་གང་ཉམས་སྦྱེས་
ནས་ཆ་བ་འདོད་པས་ཆ་དཔུལ་དུ་འཕེན་པའི་ལས་ལ་གསོས་འདེབས་པར་
མཛངས་སྦྱན་ལས་གསུངས་ཤིང་། སྤར་བསགས་དུས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་ཆ་འདྲ་
བའི་ཆགས་པས་གསོས་འདེབས་པ་འཇུག་རྒྱུ་ཆེན་མོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་ལ་འཛིགས་སྐྱག་སོགས་འབྱུང་བས་བདག་སྲིད་
མ་ལོག་པར་ཤེས་ཤིང་། དེའི་བར་དུ་སྤང་པོ་ལ་སྲིད་པ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཡང་མིན་ཏེ། དེའི་ཆོ་སྲིད་ལེན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མདོ་འགྲེལ་ལས།
འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ན་དེས་བག་ཆགས་དག་འཇུག་པ་རྟོད་པས། ཞེས་

དང་། འབྲེལ་བཤད་ལས། ས་འོག་མའི་འདུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་
བག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་པ་རྟེན་པ་ནི་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་མཛོད་དང་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲིལ་ཐོབ་ཀྱི་བསམ་གཏན་དེ་ཤི་འཕོས་
པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་གྲུབ་འབྲས་བཤད་པ་ལ། རང་དང་ཆར་གཅིག་པའི་སྲིད་
པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་གང་ཞིག །འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཅི་རིགས་
ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རིས་མཐུན་གྲུབ་ཟིན་མ་དོར་བའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་བཅུ་
གཅིག་པ་སྒྲིབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཟུར་བྱི་མས་བར་དོའི་སྤང་པོ་
གཙོད། དཔྱེ་བ་མདོ་ལས། འདིར་གང་སྒྲིབ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲིབ་དང་། འཕོས་
པ་དང་། མདོན་པར་འབྱུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཞེས་ལྔ་གསུངས་ཤིང་།
དེར་མ་ཤི་ཚུན་གྱི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ཕྱིར་ས་མཚམས་
མཛོད་དང་མི་མཐུན་ནོ། །མིར་ཆགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་མའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་
མའི་ལུས་རྟེན་མེད་དེ། དེ་མའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲུབ་པའི་སྤང་པོའི་རིས་མཐུན་མ་དོར་བར་ན་ཆོད་
གཞན་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་དེ་བཅུ་གཉིས་
པ་རྒྱ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཅ་བའི་དཔྱེ་བ་བདུན་དང་།
ཡན་ལག་གི་དཔྱེ་བ་བཙོ་བརྒྱུད་ཡོད། སྒྲིབ་ཀྱི་དུ་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་
སྤང་པོའི་རིགས་མཐུན་འདོར་བཞིན་པའི་ཆ་དེ། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་པ་
ཤི་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། འདིར་རྒྱ་ཤི་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བགྲང་
བ་ནི་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་མ་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པར་གསེར་
འབྲང་ལས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུ་ཚུལ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། འཕེན་ཕྱེད་

ཀྱི་རྒྱ་སོགས་བཞི་དང་། ཡང་ཉེན་འབྲེལ་མདོ་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་འཕེན་
དང་རི་ལྟར་གང་། ཉེ་སྤྱུབ་བྱེད་དང་དེ་ལ་ཡང་། ཉེས་དམིགས་གང་ཡིན་
དེ་དག་ནམས། །ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ནམས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞིས་བདུན་དུ་
བསྟུ་ཚུལ་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་ཤེས་ལ་བག་ཆགས་བསྟོས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མིང་གཟུགས་སོགས་བཞི་འཕེན་ཞིང་། སྲིད་ལེན་གཉིས་
ཀྱིས་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྲིད་པར་བྱས་ཏེ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཉེས་དམིགས་
ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཤི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉེན་མོངས་གསུམ་མམ་ལམ་གསུམ་
དུ་བསྟུ་ཚུལ་ཡང་། དབུ་མ་ཉེན་འབྲེལ་སྟིང་པོ་ལས། བརྩ་གཉིས་ཆོས་ནི་
གསུམ་དུ་འདུ། །དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགུ་ཉེན་མོངས། གཉིས་པ་བརྩ་པ་ལས་
ཡིན་ཞིང་། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་སྤྱུག་བསྟུལ་ཡིན། གསུམ་པོ་དག་ལས་གཉིས་
འབྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་བདུན་འབྱུང་བདུན་ལས་ཀྱང་། གསུམ་འབྱུང་སྲིད་
པའི་འཁོར་ལོ་དེ། ཉིད་ནི་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར། །ཞིས་པ་ལྟར་མཛོད་
ལས་ཀྱང་བཤད་ལ། ཀྱན་བརྟམ་སྟ། འདུ་བྱེད་གང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ཀྱན་ནས་
ཉེན་མོངས་པར་བསྟུའོ། །ཞིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་རྒྱན་དུ་འཇུར་ཚུལ་ནི། རིག་པས་རིག་པ་ལ་རྒྱན་བཞི་
བྱེད་ཅིང་། གཟུགས་ཅན་ལ་བདག་རྒྱན་ཁོ་ན་དང་། གཟུགས་ཅན་གྱིས་
དེ་ལ་དམིགས་རྒྱན་བདག་རྒྱན་གཉིས་ཀ་དང་། གཟུགས་ཅན་ལ་རྒྱ་བདག་
གཉིས་བྱེད་དེ། གཟུགས་ཅན་ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱན་ཐལ་འཇུར་བ་མ་གཏོགས་
པས་མི་འདོད་དོ། །ཁའི་དངོས་གཞིར། མ་རིག་པས་ཀྱང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱན་མི་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་གསེར་འཕྲིང་ལས། དེ་ནི་དོན་

དམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཀུན་གཞི་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། ཀུན་བརྟུས་སྟུ། ཐ་
སྟོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་དུ་མཛད་པས་སོ། །ཞེས་རྒྱུན་བཞིར་བྱེ་བའི་རྒྱ་
རྒྱུན་ཉེར་ལེན་ལ་བྱེད་ཅིང་དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་སྟངས་གི་བག་ཆགས་སྒྲིན་པ་
ལས་སྦྱེ་དགོས་པ་སའི་དངོས་གཞིའི་དགོངས་པ་དང་། ཀུན་བརྟུས་ལས་
བཞི་ག་བྱེད་གསུངས་པ་སྦྱིའི་ཐ་སྟོད་ཙམ་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་བྱེད་ལས་ལ་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་ཡན་ལག་གྱི་མ་བྱེ་མ་
སྦྱེད་པ་དང་། མི་འདྲ་བའི་བྱེད་ལས་དབྱས་མཐའ་ལས། སྒྲིབ་པའི་བྱིར་དང་
འདེབས་པའི་བྱིར། །འཁྲིད་པའི་བྱིར་དང་ཀུན་འཛིན་བྱིར། །རྫོགས་བྱེད་བྱིར་
དང་གསུམ་གཅོད་བྱིར། །ཉེ་བར་སྦྱོད་བྱིར་སྟུང་པའི་བྱིར། །སྦྱོར་བའི་བྱིར་
དང་མངོན་དུའི་བྱིར། །སྟུག་བསྐྱེད་བྱིར་ནི་འགྲོ་ཉོན་མོངས། །ཞེས་ཡན་ལག་
ཐ་མ་གཉིས་མ་གཏོགས་གྲངས་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཆེ་དུ་ལ་རྫོགས་ཚུལ་ནི། འཕེན་བྱེད་གསུམ་དང་འགྲུབ་བྱེད་
གསུམ་ཆེ་སོ་སོར་བྱུང་ན་ཆེ་གསུམ་འགྲུངས་ཀྱང་དེ་ལས་བྱུལ་བ་མི་སྲིད་དེ།
གསེར་ཕྱེང་ལས། འཕེན་འགྲུབ་གྱི་བར་དུ་ཆེ་དུ་མས་ཆོད་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་
གཞན་གྱི་ཆེ་ཡིན་ལ། འཕེན་བྱེད་དེའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་མ་ཡིན་པས་ཉེས་
པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ས་མཚུངས་ནི། ལུགས་འདིར་པལ་ཆེར་ས་མཚུངས་ཀྱང་
ཀུན་གཞི་འདོད་པ་རྣམས་འདོད་པར་རྒྱ་སྟོམས་འབྱུག་བསྐྱབ་པ་ན་ཉོན་
ཡིད་འཁོར་གྱི་མ་རིག་པས་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་བྱས་ཆེ་ཡན་ལག་དང་པོ་
འདོད་པའི་སས་བསྐྱེད་ཡིན་ལ། རྒྱ་དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཡིན་

པས་སྟོད་ཆ་འདོད་པའི་སས་བསྐྱས་ཤིང་། ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་གོང་སས་
བསྐྱས་པར་འདོད་ལ། གོང་ས་ནས་འོག་སར་འཕེན་བྱེད་ལས་མི་གསོག་
པ་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་མཐུན་ནོ། །བདུན་པ་ལ་སྟོམ་ཚུལ་སྤར་ལྟར་ལ། བརྒྱད་
པ་བསྟོམ་པའི་པན་ཡོན་ནི། སྤང་སྤང་གི་འབྲུག་སྟོག་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་
ཏེ་ཐར་པ་སྤོན་མེད་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ཞུགས་ནས་ལུས་ཅན་ཡོངས་ལ་པན་
བདེའི་སྟོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱིར་བཏགས་པ། རྟེན་འབྲེལ་ཡངས་པའི་ཁོར་ལུག་གསལ་བྱེད་ཅིང་། སྟོ་
གསལ་སྟོ་ཡི་འདབ་བརྒྱ་སྟོད་པའི་གཉེན། ལུང་རིགས་འོད་བརྒྱ་འབར་
བའི་གཟི་བྱན་ཅན། རྒྱབ་བསྟན་ནམ་མཁའི་རྒྱན་འདི་བསྐྱར་པ་ཡི། ལེགས་
བྱས་སྟིང་པོ་མ་པམ་ཆ་ཟེར་གྱིས། བཞད་པའི་གསུང་གི་རྗེས་འགྲོ་རྟེན་
དུག་ཆོགས། བཤད་སྐབས་སྤང་ཅིར་ནམ་རྟེན་ཟེད་གྱིས། དགའ་བའི་
ཁྱོས་ལྷན་ཅེ་བས་གར་བསྐྱར་ཤོག །དེ་ཆེ་ནམ་ཀུན་མཆོག་ལྷན་སྟོང་པའི་
མཁའ་། རྟེན་འབྲེལ་ཚུ་འདྲིན་སྤུལ་བའི་སྤྱོད་བྱེད་གྱིས། རྟེན་འབྲེལ་སྟོ་
གསལ་བྱེ་བའི་མདོངས་མཐའ་མ། རྟོན་གཉིས་གཏོས་བཟང་འདྲིན་པས་
སྟོག་གྲུར་ཅིག །

ཅེས་པ་འདི་ནི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མཆོག་སྤུལ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་འདྲིན་
ཆོས་སྟུ། རབ་ཚུན་པ་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་མེས་རང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་ལ་དཔལ་ལྷན་
འབྲས་སྤྱངས་སྟུ་བྱིས་པའོ། །